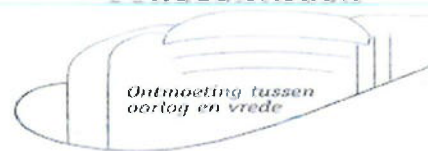

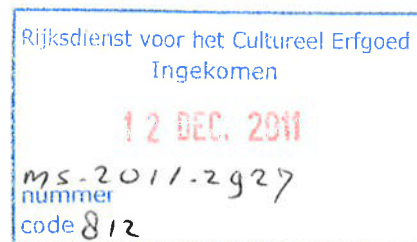
Stichting Atlantikwall Museum
Scheveningen
Email: info@atlantikwallmuseum.nl

POSTADRES
Postbus 84371
2508 AJ Den Haag

ATLANTIKWALL MUSEUM
SCHEVENINGEN

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
t.a.v. [REDACTED]
hoofd monumentenregistratie
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort

Den Haag, 5 december 2011

Betreft: aanvraag tot aanwijzing als rijksmonument art.3 monumentenwet

Geachte [REDACTED],

Bijgaand treft u de aanvraag tot aanwijzing art. 3 monumentenwet aan van de Seyss Inquart bunker te Wassenaar.

De aanvraag is gericht op het beschermen van cultuurhistorisch waardevol erfgoed vanwege:

1. De betekenis als bescherming van het civiele bestuur c.q. de Rijkscommissaris in Den Haag tijdens de oorlog;
2. Het functioneren als militair verbindingscentrum na de oorlog en tijdens de Koude Oorlog;
3. Het functioneren tot ver in de jaren '80 voor de verbindingen met internationale UN-missie in Libanon en met de Nederlandse toepen in Suriname.

De Stichting Atlantikwallmuseum Scheveningen wil met deze aanvraag de bunker behoeden voor onoordeelkundige aantastingen. De Stichting beoogd in de bunker de geschiedenis in en na de oorlog van de bunker en van Den Haag als regeringscentrum en als stad voor vrede en veiligheid zichtbaar te maken.

In de bijlagen treft u aan:

- De aanvraag met toelichting en foto's;
- Een tekening met kadaasteraanduiding;
- De statuten, inschrijving KvK en een jaarverslag van de Stichting Atlantikwallmuseum Scheveningen;
- De adhesieverklaring van de Stichting Militair Erfgoed.

Ik hoop dat u hiermee voldoende informatie te hebben gegeven voor het gunstig kunnen oordelen over de aanvraag. Indien nadere gegevens gewenst zijn zal ik mijn best doen die u te leveren.

[REDACTED]
Ir. G.W.O. Boissevain
voorzitter

Afschrift van een akte

inhoudende

oprichting van de stichting:

Stichting Atlantikwall Museum
Scheveningen
gevestigd te 's-Gravenhage

d.d. 30 september 2005

SAUER & OONK
NOTARISSEN

Postbus 181
4380 AD Vlissingen
Telefoon: 0118
e-mail: notarissen@sauer-oonk.nl
www.sauer-oonk.nl

Badh

AKTE VAN OPRICHTING STICHTING

Annex: volmacht

Op dertig september tweeduizend vijf, verschenen voor mij, mr. Eric Marinus Sturkenboom, notaris te Vlissingen: -----

1. de heer **Johannes Arie DE RUITER**, geboren te 's-Gravenhage op -----
 twintig mei negentienhonderd tweeënveertig, wonende aan de -----
 Ankeveensestraat 8, 2574 TM 's-Gravenhage, gehuwd, (legitimatiebewijs:
 Identiteitskaart nummer: IC8228150, afgegeven te 's-Gravenhage op -----
 vijftien december tweeduizend vier); -----
2. de heer **Hieronymus Johannes Baptist Zacharias TRIMBOS**, geboren
 te 's-Gravenhage op negenentwintig augustus negentienhonderd -----
 vierenvijftig, wonende aan de Statenlaan 27, 2582 GB 's-Gravenhage, ---
 gehuwd, (legitimatiebewijs: rijbewijs nummer: 3176536803, afgegeven te
 's-Gravenhage op zesentwintig mei tweeduizend); -----
3. mevrouw Sandrina Alberta de Haze, medewerkster van genoemde -----
 notaris, woonplaats kiezende op diens kantoor, Badhuisstraat 181 te -----
 4382 AM Vlissingen, geboren te Goes op zeventien maart -----
 negentienhonderd zeventig, -----
 te dezen handelende als schriftelijk gevolmachtigden van: -----
 - a. de heer **Cornelius Nicolaas Jacobus NEISINGH**, geboren te -----
 Groningen op vier september negentienhonderd vierenveertig, -----
 wonende aan het Van Polanenpark 258, 2241 RZ Wassenaar, -----
 gehuwd, (legitimatiebewijs: paspoort nummer: M09538345, -----
 afgegeven te Wassenaar op elf januari tweeduizend één); -----
 - b. de heer **Maurice DEVILEE**, geboren te 's-Gravenhage op -----
 zevenentwintig januari negentienhonderd zevenenzeventig, wonende
 aan de Doornstraat 19, 2584 AL 's-Gravenhage, niet gehuwd en -----
 geen geregistreerd partner, (legitimatiebewijs: paspoort nummer: ---
 NE7198390, afgegeven te 's-Gravenhage op drie juli tweeduizend ---
 drie); -----
 - c. de heer **David VRIESENDORP**, geboren te Oudenrijn, gemeente ----
 Utrecht op zesentwintig juni negentienhonderd zevenenzeventig, -----
 wonende aan de Leuvensestraat 90, 2587 GK 's-Gravenhage , -----
 gehuwd, (legitimatibewijs: paspoort nummer: M04735620, afgegeven
 te 's-Gravenhage op achttien september tweeduizend); -----
 - d. de heer **Johannes Petrus Maria Marinus LARDINOIS**, geboren te -
 Eindhoven op tien juli negentienhonderd vijfenvijftig, wonende aan de
 Beeklaan 426, 2562 BJ 's-Gravenhage, gehuwd, (legitimatiebewijs: -
 paspoort nummer: ND7962068, afgegeven te 's-Gravenhage op -----
 zesentwintig januari tweeduizend drie). -----

Van welke volmacht twee onderhandse akten van volmacht, die --
 aan deze akte gehecht. -----

De verschenen personen, handelend als voormeld, verklaarden bij deze akte op te richten, een stichting waarvan de statuten luiden als volgt: -----

Naam en Zetel. -----

Artikel 1. -----

1. De stichting draagt de naam: -----

a. **STICHTING ATLANTIKWALL MUSEUM SCHEVENINGEN.** -----

b. Zij heeft haar zetel in de gemeente 's-Gravenhage. -----

2. De stichting is aangegaan voor onbepaalde tijd. -----

Doel. -----

Artikel 2 -----

1. De stichting heeft ten doel: -----

a. Het publiek te laten kennis nemen van de Atlantikwall binnen de -----
grenzen van de gemeente Den Haag in al haar verschijningsvormen, -
zulks in de meest uitgebreide zin, met name die uitingen die in Den ---
Haag en omstreken aanwezig zijn of aanwezig geweest zijn. -----

b. De stichting heeft mede ten doel: -----

- al dan niet in samenwerking met gelijkgerichte organisaties en/of --
instellingen bij een breed publiek belangstelling te wekken voor ----
vredesvraagstukken en te stimuleren tot een actieve bevordering -
van vrede in de ruimste zin van het woord en van de aan vrede ten
grondslag liggende voorwaarden; -----

- op basis van kennismaking met en doelgerichte -----
informatieverstrekking over de gevolgen van oorlog en -----
oorlogsdreiging voor individuele burgers en voor de samenleving, -
gebruikmakend van een daartoe door de stichting te restaureren, -
toegankelijk te maken, in te richten en te beheren bunkers dan wel
bunkercomplexen uit de Tweede Wereldoorlog als blijvend -----
vredesmonument, almede: -----

- de aandacht te vestigen op de bijzondere rol die door de gemeente
's-Gravenhage en Nederland is en wordt vervuld bij de bevordering
van vrede in internationaal verband. -----

2. De stichting tracht haar doel te bereiken met alle mogelijke wettelijke -----
middelen en voorts door: -----

a. Het openstellen en in stand houden van een ontmoetingsruimte en /of
expositieruimte. -----

b. Het organiseren en doen organiseren van exposities, lezingen en -----
andere activiteiten op het gebied van het cultuurhistorisch erfgoed van
de Atlantikwall en diens tijd. -----

c. De stichting kan voorts alle activiteiten ondernemen of handelingen ---
verrichten of ondersteunen die in de ruimste zin met haar doelstelling
verband houden of die verwezenlijking van haar doelstelling naderbij -
brengt. -----

Vermogen. -----

Artikel 3. -----

Het vermogen van de stichting wordt gevormd door: -----

a. het stichtingskapitaal; -----

b. erfstellingen die slechts kunnen worden aanvaard onder het voorrecht ---
van boedelbeschrijving (beneficiaire aanvaarding), legaten en giften; ----

- c. renten en opbrengsten van geldinzamelingen; -----
- d. inkomsten uit hoofde van verleende diensten; -----
- e. subsidies en; -----
- f. alle andere inkomsten. -----

Bestuur. -----

Artikel 4. -----

1. De stichting wordt bestuurd door een bestuur, bestaande uit ten minste -- drie (3) en ten hoogste negen (9) leden. Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. -----
2. De functies van secretaris en penningmeester kunnen in één -persoon -- worden verenigd. -----

Artikel 5. -----

1. Bestuursleden worden benoemd voor een periode van twee jaar, doch -- zijn herkiesbaar. Bestuursleden treden af, volgens een bij huishoudelijk -- reglement vast te stellen rooster. -----
2. Het lidmaatschap van het bestuur eindigt indien: -----
 - a. de bestuurder zijn ontslag indient bij het bestuur; -----
 - b. de bestuurder door de overige bestuurders wordt ontslagen; -----
 - c. de bestuurder in staat van faillissement of surséance van betaling -- wordt verklaard, er een schuldsaneringsregeling natuurlijke personen op hem van toepassing wordt verklaard, hij onder curatele wordt ---- gesteld of zijn vermogen geheel of gedeeltelijk onder bewind wordt -- gesteld, dan wel dat hij op een andere wijze het vrije beheer over zijn vermogen verliest; -----
 - d. door ontslag door de Rechtbank op grond van artikel 2:298 Burgerlijk Wetboek; -----
 - e. de bestuurder overlijdt of indien de bestuurder een rechtspersoon is, door haar ontbinding of indien zij ophoudt te bestaan. -----
3. Een bestuurder wordt geschorst van al zijn bevoegdheden en alle ----- activiteiten binnen de stichting met ingang van de bestuursvergadering -- waarin op grond van het vorige lid van dit artikel het voornemen tot zijn -- ontslag wordt vastgesteld. Het bestuur kan te allen tijde de schorsing ---- beëindigen. De schorsing eindigt in ieder geval door het definitieve ----- besluit van het bestuur om hem al dan niet het bestuurderslidmaatschap te ontnemen, dan wel na een termijn van twee (2) maanden zonder dat - een definitief besluit door het bestuur is genomen. -----
4. Wanneer in het bestuur een vacature ontstaat, zal daarin door de ----- fungerende bestuurders zo spoedig mogelijk worden voorzien. Het ----- bestuur kan kandidaten voorstellen. Kandidaatstelling en stemming ----- geschieden voor iedere vacature afzonderlijk. Het bestuur behoudt, ---- ondanks de vacature(s), haar rechten en bevoegdheden. -----
5. Bij verschil van mening tussen de overblijvende bestuursleden omtrent de benoeming, alsmede indien te eniger tijd alle bestuursleden mochten ---- komen te ontbreken en voorts indien de overgebleven bestuursleden ---- zouden nalaten binnen redelijke termijn in de vacature(s) te voorzien, zal de voorziening geschieden door de rechtbank op verzoek van iedere ---- belanghebbende of op vordering van het openbaar ministerie. -----

Artikel 6. -----

Het bestuur is bevoegd om overeenkomsten te sluiten omtrent het verkrijgen, vervreemden of bezwaren van (een) registergoed(eren). Het bestuur is ----- bevoegd te besluiten tot het aangaan van overeenkomsten, waarbij de ----- stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ----- ander verbindt. -----

Artikel 7. -----

1. a. De voorzitter en de secretaris van het bestuur zijn belast met de ----- uitvoering van de besluiten van het bestuur. Zij vertegenwoordigen ----- gezamenlijk de stichting in en buiten rechte. -----
- b. Voor het aangaan van rechtshandelingen waarvan het op geld ----- waardeerbare bedrag de somma van éénuizend euro (€ 1.000,00) te boven gaat, alsmede voor het aangaan van dadingen, compromissen en akkoorden en het voeren van rechtsgedingen is de voorafgaande - machtiging van het bestuur evenwel vereist, met dien verstande dat bij spoedeisende gevallen, bij dadingen, compromissen en akkoorden --- kan worden volstaan met goedkeuring achteraf. -----
- c. Bij ontstentenis of belet van voorzitter of secretaris wordt de stichting vertegenwoordigd door voorzitter, casu quo secretaris, dan wel door -- de door het bestuur benoemde plaatsvervanger en één ander lid van - het bestuur. Bij ontstentenis of belet van zowel voorzitter als secretaris wordt de stichting vertegenwoordigd door twee andere bestuursleden dan wel door de door het bestuur benoemde plaatsvervangers of, ---- indien slechts één ander bestuurslid in functie is, door dit bestuurslid.
2. Het bestuur stelt beleids- en jaarplannen op voor activiteiten van de ----- stichting. -----
- a. De secretaris maakt notulen op van het ter vergadering behandelde - en van de genomen besluiten. Hij kan deze taken onder zijn ----- verantwoordelijkheid en toezicht opdragen aan een daartoe door het bestuur aangewezen vrijwilliger. De notulen worden door het bestuur vastgesteld. Ontstaat na deze vaststelling alsnog onduidelijkheid ---- over de betekenis van hetgeen in de notulen is neergelegd, dan is --- een uitspraak daarover van de voorzitter tezamen met de secretaris van met bestuur bindend. -----
- b. De secretaris is bovendien belast met het jaarlijks voorbereiden van een verslag over de activiteiten van de stichting gedurende het ----- voorafgaande jaar. Hij legt dit verslag ter goedkeuring en vaststelling voor aan het bestuur, uiterlijk in de maand mei van dat jaar. -----
- c. De secretaris zendt jaar- en beleidsplannen, zijn jaarverslag, de ----- rekening en verantwoording en de begroting aan alle bestuursleden ter kennisneming. -----
5. De penningmeester draagt zorg voor de financiële administratie van de - stichting. Hij richt deze in, overeenkomstig de richtlijnen en voorwaarden die door de subsidiërende overheidsinstanties worden gesteld. -----
6. De bestuurder vervult zijn functie onbezoldigd. Hij heeft wel recht op ----- vergoeding van de door hen in de uitoefening van zijn functie gemaakte - kosten. -----

7. Tegen een handelen in strijd met dit artikel kan tegen derden een beroep worden gedaan. -----

Bestuursvergaderingen. -----

Artikel 8. -----

1. Het bestuur vergadert zo dikwijls als de voorzitter of degene die hem ----- vervangt, ofwel ten minste twee andere bestuursleden dit gewenst acht - of achten, doch ten minste twee keer per jaar. -----
2. De vergaderingen worden geleid door de voorzitter. Indien de voorzitter - afwezig is zal de vice-voorzitter de leiding van de vergadering nemen. ---
3. De oproep tot vergaderingen van het bestuur wordt per oproepingsbrief - tenminste tien(10) dagen voor de datum van de vergadering verzonden. Indien een vergadering van het bestuur naar het oordeel van de ----- voorzitter geen uitstel kan lijden, wordt de oproepingstermijn bekort ----- onder opgaaf van redenen. -----
4. De oproepingen voor het bestuur geschieden per oproepingsbrief, die de plaats en tijdstip van de vergadering vermeldt, en gaan steeds vergezeld van een agenda met toelichting. -----
5. De secretaris draagt zorg voor het tijdig bijeenroepen van de ----- bestuursvergaderingen. De voorzitter kan in spoedeisende gevallen ook zonder tussenkomst van de secretaris een bestuursvergadering ----- bijeenroepen. -----

Quorum -----

Artikel 9 -----

1. In de vergaderingen van het bestuur moet steeds meer de helft van de -- fungerende leden aanwezig of vertegenwoordigd zijn om een ----- rechtsgeldig besluit te kunnen nemen. Wordt aan dit vereiste niet ----- voldaan dan wordt binnen een termijn van drie (3) weken een tweede --- vergadering met dezelfde agenda uitgeschreven. In deze tweede ----- vergadering kan worden rechtsgeldig besluiten worden genomen ----- ongeacht het aantal aanwezige leden. -----
2. Zolang in een vergadering alle in functie zijnde bestuurders aanwezig --- zijn, kunnen geldige besluiten worden genomen over alle aan de orde --- komende onderwerpen, mits met algemene stemmen, ook al zijn de door de statuten gegeven voorschriften voor het oproepen en houden van ---- vergaderingen niet in acht genomen. -----
3. Het bestuur kunnen met algemene stemmen buiten vergadering ----- besluiten nemen. Van een aldus genomen besluit wordt door de ----- secretaris een relaas opgemaakt, dat na medeondertekening door de --- voorzitter als notulen worden bewaard. -----

Stemmingen -----

Artikel 10 -----

1. Ieder bestuurder van de stichting heeft één (1) stem in een ----- bestuursvergadering. Stemmen kunnen ook per schriftelijke volmacht --- worden uitgebracht. Een bestuurder kan zich laten vertegenwoordigen -- door een andere bestuurder nadat hij een schriftelijke volmacht daartoe - heeft afgegeven. Een bestuurder kan daarbij slechts voor één andere --- bestuurder als gevolmachtigde optreden. -----

2. Bestuursbesluiten worden genomen met volstrekte meerderheid van -----
stemmen, voor zover in de statuten niet anders is bepaald. Indien de -----
stemmen staken wordt het voorstel in de eerst volgende vergadering -----
opnieuw in stemming gebracht. Staken de stemmen opnieuw dan wordt
het voorstel geacht te zijn verworpen. -----
3. Alle stemmingen in een vergadering geschieden mondeling, tenzij één of
meer bestuurders vóór een de stemming een schriftelijke stemming -----
verlangen. Bovendien wordt er over personen schriftelijk in een geheime
stemming besloten. Blanco stemmen worden beschouwd als niet te zijn -
uitgebracht. -----
4. Wordt bij een stemming over personen op geen van de kandidaten een -
absolute meerderheid van stemmen uitgebracht, dan wordt over de -----
kandidaten die de meeste stemmen hebben behaald, in dezelfde -----
vergadering een tweede stemming gehouden. Staken de stemmen, dan
beslist het lot. -----
5. In alle geschillen omtrent stemmingen beslist de voorzitter van de -----
vergadering. -----

Boekjaar, Begroting en Jaarrekening -----

Artikel 11 -----

1. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar. Het eerste ---
boekjaar loopt vanaf heden tot en met éénendertig december -----
tweeduizend vijf. -----
2. De penningmeester legt jaarlijks, uiterlijk in de maand september van elk
jaar, een ontwerp begroting voor het komende boekjaar aan het bestuur
voor. -----
3. De penningmeester legt uiterlijk in de maand maart van elk jaar rekening
en verantwoording af aan het bestuur voor het door hem in voorafgaande
jaar gevoerde beleid onder overlegging van de balans en de staat van ---
baten en lasten van de stichting. -----
4. Het bestuur vraagt over deze rekening en verantwoording het schriftelijk
oordeel van een externe accountant. Het oordeel wordt bij de rekening --
en verantwoording gevoegd. Een kopie van deze stukken zal ter -----
informatie naar de bestuursleden worden gezonden. -----
5. De penningmeester legt rekening en verantwoording af aan het bestuur,
waarna het bestuur, na haar goedkeuring van het door de -----
penningmeester gevoerde financiële beleid, décharge verleent aan de ---
penningmeester. -----
6. Het bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de stichting en --
van alles betreffende de werkzaamheden van de stichting, naar de eisen
die voortvloeien uit deze werkzaamheden, op zodanige wijze een -----
administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en
andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat daaruit te ---
allen tijde de rechten en verplichtingen van de stichting kunnen worden -
gekend. -----
7. Het bestuur is verplicht de in de vorige leden bedoelde boeken, -----
bescheiden en andere gegevensdragers gedurende zeven (7) jaar te ---
bewaren. De op een gegevensdrager aangebrachte gegevens kunnen op
een andere gegevensdrager worden overgebracht en bewaard, mits de -

overbrenging geschiedt met juiste en volledige weergave van de -----
 gegevens en deze gegevens gedurende de volledige bewaartijd -----
 beschikbaar zijn en binnen redelijke tijd leesbaar kunnen worden -----
 gemaakt. -----

GEMANDATEERDE COMMISSIES -----

Artikel 12 -----

1. Het bestuur kan gemandateerde commissies in te stellen die zich bezig -
houden met bepaalde deelbelangen. -----
2. Het bestuur stelt tevoren bij besluit vast welke verplichtingen en -----
bevoegdheden aan de commissie worden toegekend en binnen welke ---
richtlijnen zij moeten handelen alsmede de tijdsduur waarvoor de -----
commissie wordt ingesteld. Dit besluit wordt schriftelijk aan de -----
desbetreffende commissie meegedeeld. Het bestuur kan bij besluit reeds
gegeven richtlijnen wijzigen, bevoegdheden uitbreiden, verminderen of --
ontnemen. Hiervan geeft het bestuur onverwijld schriftelijk kennis aan de
desbetreffende commissie. -----
3. Het bestuur stelt het aantal leden van de commissie vast. Het bestuur ---
benoemt uit zijn midden de voorzitter van de commissie. -----
4. De gemandateerde commissies mogen gebruik maken van de eventueel
bij bestuursbesluit vastgestelde administratieve en technische -----
ondersteuning. -----
5. De gemandateerde commissies brengen het bestuur elke twee (2) -----
maanden verslag uit van hun werkzaamheden. -----
6. De gemandateerde commissies worden opgeheven op eigen verzoek of
bij besluit van het bestuur. -----

STATUTENWIJZIGING -----

Artikel 13 -----

1. Het bestuur is bevoegd deze statuten te wijzigen. -----
2. Het voornemen tot statutenwijziging wordt door een besluit van het -----
bestuur kenbaar gemaakt aan de bestuursleden, die een kopie van de --
concept tekst van de voorgenomen statutenwijziging met een toelichting
ontvangen. -----
3. Een besluit tot statutenwijziging moet door het bestuur worden genomen
met een meerderheid van tenminste twee/derde ($2/3^e$) van de -----
uitgebrachte stemmen in een speciaal daartoe belegde vergadering, ----
waarin tenminste twee/derde ($2/3^e$) van het aantal fungerende -----
bestuursleden aanwezig is. -----
4. Indien het vereiste aantal bestuursleden niet aanwezig zoals in het vorige
lid is vermeld, wordt binnen drie (3) weken een nieuwe -----
bestuursvergadering bijeengeroepen. De oproeping tot deze vergadering
moet tenminste twee (2) weken tevoren aan alle leden van het bestuur --
worden verzonden door middel van een oproepingsbrief met een agenda
onder vermelding van het te behandelen onderwerp (statutenwijziging) --
van de vergadering. Ongeacht het aantal aanwezige bestuursleden op --
de tweede vergadering, kan het besluit tot statutenwijziging worden -----
aangenomen door het bestuur met een meerderheid van tenminste -----
twee/derde ($2/3^e$) meerderheid van de uitgebrachte stemmen. -----

5. De statutenwijziging moet op straffe van nietigheid bij notariële akte tot stand komen, waarbij de notulen van het bestuursbesluit tot statutenwijziging aan de notariële akte van statutenwijziging zal worden gehecht. Iedere bestuurder van het bestuur afzonderlijk is bevoegd de desbetreffende akte namens de stichting te ondertekenen.
6. De bestuurders van de stichting zijn verplicht een notarieel afschrift van de akte van statutenwijziging, bij een gedeeltelijke statutenwijziging voorzien van een doorlopende tekst van de statuten, in te (doen) schrijven in het Handelsregister.

ONTBINDING EN VEREFFENING

Artikel 14

1. Het bestuur is bevoegd de stichting te ontbinden. Op het ontbindingsbesluit van het bestuur is het hiervoor in artikel 13 bepaalde van overeenkomstige toepassing.
2. Indien het bestuur besluit tot ontbinding tevens de bestemming van het liquidatiesaldo vastgesteld. In andere gevallen van ontbinding zoals die in de wet zijn genoemd, wordt de bestemming van het liquidatiesaldo door de vereffenaars vastgesteld, overeenkomstig de doelstelling van de stichting of ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling. Op de vereffening zijn overigens de bepalingen van Titel 2 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.
3. Na ontbinding geschiedt de vereffening door de bestuurders, tenzij bij het besluit tot ontbinding anderen tot vereffenaars zijn aangewezen.
4. Na afloop van de vereffening blijven de boeken en de bescheiden van de ontbonden stichting gedurende de bij de wet voorgeschreven termijn onder berusting van de door de vereffenaars aangewezen persoon.

REGLEMENT

Artikel 15

1. Het bestuur is bevoegd een reglement vast te stellen, waarin die onderwerpen worden geregeld, die naar het oordeel van het bestuur (nadere) regeling behoeven.
2. Het reglement mag niet in strijd zijn met de wet of deze statuten.
3. Het bestuur is bevoegd het reglement te wijzigen of te beëindigen.
4. Op de vaststelling, wijziging en beëindiging van het reglement is hetgeen hiervoor in artikel 13 bepaalde van overeenkomstige toepassing.

SLOTBEPALINGEN

Artikel 16

1. In alle gevallen, waarin zowel de wet als deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.
2. Onder schriftelijk wordt in deze statuten verstaan: elk via de gangbare communicatiekanalen overgebracht bericht, waarvan uit geschrift blijkt.
3. In afwijking van het hiervoor bepaalde verklaarden de verschenen personen, handelend als vermeld, dat voor het eerst tot bestuursleden van de stichting worden benoemd:
 - de volmachtgever, de heer C.N.J. Neisingh voornoemd, als voorzitter;
 - de verschenen persoon, de heer H.J.B.Z. Trimbos voornoemd, als vice-voorzitter;
 - de volmachtgever, de heer M. Devilee voornoemd, als secretaris;

- de volmachtgever, de heer J.P.P.M. Lardinois voornoemd, als penningmeester; -----
- de verschenen persoon, de heer J.A. de Ruiter voornoemd, als lid. ----
- de volmachtgever, de heer D. Vriesendorp voornoemd, als lid. -----

SLOT -----

WAARVAN AKTE -----

Deze akte is verleden te Vlissingen op de datum als in het hoofd van deze akte vermeld. -----

De verschenen personen zijn mij, notaris, bekend en hun identiteit is door mij, notaris, aan de hand van het hiervoor gemelde en daartoe bestemde document vastgesteld. -----

De inhoud van de akte is aan hen opgegeven en toegelicht. -----
 Zij hebben verklaard op volledige voorlezing van de akte geen prijs te stellen, tijdig voor het verlijden een concept van deze akte te hebben ontvangen, van de inhoud van deze akte te hebben kennisgenomen en met de inhoud in te stemmen. -----

Deze akte is beperkt voorgelezen en onmiddellijk daarna eerst door de verschenen personen en vervolgens door mij, notaris, ondertekend. -----
 (Volgt ondertekening door comparant en notaris)

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT

000-040
17/05/2010

02

Dossiernummer: 27281224

Blad 00001

Uittreksel uit het handelsregister van de Kamers van Koophandel
Deze inschrijving valt onder het beheer van de Kamer van Koophandel voor
Den Haag

Rechtspersoon:

Rechtsvorm	: Stichting
Statutaire naam	: Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen ...
Statutaire zetel	: 's-Gravenhage
Adres	: Van Aerssenstraat 15, 2582JD 's-Gravenhage ...
Correspondentieadres	: Postbus 84371, 2508AJ 's-Gravenhage
Telefoonnummer	: 070-3520801
Eerste inschrijving in het handelsregister	: 05-10-2005
Akte van oprichting	: 30-09-2005
Activiteit	: Het publiek kennis te laten nemen van de Atlantikwall binnen de grenzen van de Gemeente Den Haag

Bestuurder(s) :

Naam	: Trimbos, Hieronymus Johannes Baptist Zacharias
Geboortedatum en -plaats	: 29-08-1954, Utrecht
Infunctietreding	: 30-09-2005
Bevoegdheid	: Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	: Boissevain, Gustaaf Willem Oscar
Geboortedatum en -plaats	: 19-06-1953, Dhahran, Saudi-Arabië
Infunctietreding	: 01-01-2007
Titel	: Voorzitter
Bevoegdheid	: Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	: Hoogendoorn, Paul Adriaan
Geboortedatum en -plaats	: 30-03-1965, 's-Gravenhage
Infunctietreding	: 01-01-2007
Titel	: Penningmeester
Bevoegdheid	: Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	: Doll-Gras, Jeannette Marie Josée Francisca
Geboortedatum en -plaats	: 08-10-1945, Zaandam
Infunctietreding	: 01-01-2007

17-05-2010

Blad 00002 volgt.

3.140821092028

Dossiernummer: 27281224

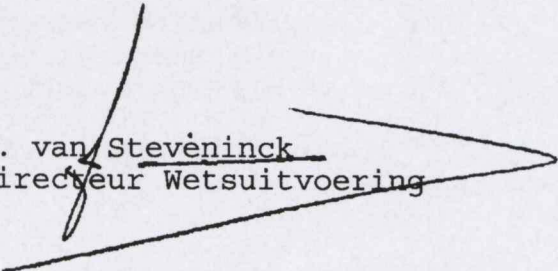
Blad 00002

Titel	:Vice-voorzitter
Bevoegdheid	:Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)
Naam	:Hogendoorn, Pieter Abraham
Geboortedatum en -plaats	:17-09-1948, 's-Gravenhage
Infunctietreding	:01-01-2007
Bevoegdheid	:Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)
Naam	:Schepman, Franciscus Hendricus Josephus
Geboortedatum en -plaats	:08-07-1944, 's-Gravenhage
Infunctietreding	:01-01-2009
Bevoegdheid	:Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Alleen geldig indien door de kamer voorzien van een ondertekening.

's-Gravenhage, 17-05-2010
Uittreksel is vervaardigd om 14.54 uur

Voor uittreksel

R. van Steveninck
Directeur Wetsuitvoering

Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen

Jaarverslag 2010

Het bestuur van de Stichting vergaderde in 2010 tien keer, waarvan twee keer met de vrijwilligers.

De aandacht ging vooral uit naar het realiseren van de volgende, eerder geformuleerde, doelstellingen:

- 1. Het publiek kennis laten nemen van de Atlantikwall binnen de grenzen van de gemeente Den Haag in al haar verschijningsvormen.**

Lezing Slag om Ockenburg

Op uitnodiging van onze Stichting verzorgde Lkol. b.d. E.H. Brongers op 11 april een lezing over de slag om de residentie. In deze lezing in de Bibliotheek Loosduinen ging Brongers in op de strijd die gevoerd werd in de eerste oorlogsdagen rond Den Haag. Het vliegveld Ockenburg in Loosduinen speelde een niet onbelangrijke rol in die strijd. De lezing werd georganiseerd in samenwerking met de Bibliotheek Loosduinen en trok ruim 65 geïnteresseerden.

Openstelling bunkers boulevard

Op 17 april 2010 werden de uitgegraven Nederlandse S-3 mitrailleurkazemat, een Duitse bunker en het gangenstelsel aan de boulevard door onze stichting in samenwerking met de Gemeente Den Haag voor het publiek opengesteld. De bunkers trokken op deze dag ruim 1100 belangstellenden.

Om de 2 bunkers voor het publiek open stellen werden deze bunkers vrijgemaakt van puin en beoordeeld op veiligheid. Ook was de veiligheid op het terrein beoordeeld. Hierna kon de Stichting hun bezoekers ontvangen en rondleiden. Omdat de boulevard opnieuw ingericht wordt, was er geen plek om de bunkers te laten staan.

In totaal brachten ruim 1100 personen een bezoek aan het complex waaronder wethouder Marnix Norder en heer ir. H.F. Ambachtsheer (hoofd Monumentenzorg bij de gemeente Den Haag). Rond 10:45 gidste de wethouder een groep door het gangenstelsel en bunkers. Een tweetal re-enactment verenigingen zorgde voor een historische invulling.

De Nederlandse kazemat (van het type S3k , ook wel "stekelvarken" genoemd) had 3 schietgaten en een toegang via een klimkoker aan de achterzijde. Deze en de overige 2 kazematten zijn na de capitulatie door de Duitsers overgenomen waarbij de oorspronkelijke toegang vanaf het trottoir was vervangen door een gangenstelsel die de Duitse militairen een gedekte toegang verleende van achter de op de Boulevard gebouwde anti-tankmuur.

Expositie Oorlog en Bevrijding

In samenwerking met de Maranathakerk aan de 2e Sweelinckstraat in Den Haag werd een expositie georganiseerd onder de titel "Oorlog en Bevrijding".

De expositie bevatte unieke foto's, documenten, films en voorwerpen maar ook veel over de Tweede Wereldoorlog, de Atlantikwall, de evacuatie van de bewoners van Scheveningen en Den Haag, de bevrijding en de wederopbouw. De kerk was bij uitstek een plaats om te vieren dat 65 jaar geleden de Tweede Wereldoorlog eindigde. De kerk is na de bevrijding gebouwd in het gebied van de Atlantikwall.

Historische wandeling "Loosduinen 1940-1945"

Na het succes van vorig jaar organiseerde Bibliotheek Loosduinen in samenwerking met Stichting Oua Loosduinen en Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen op donderdag 6 mei 2010 de historische wandeling met het thema "Terugblik Loosduinen 1940 - 1945". Voor de opening was cabaretier, schrijver en zanger Wim de Bie uitgenodigd om het eerste exemplaar van de wandelroute in ontvangst te nemen. Daarna werd onder leiding van enkele gidsen van beide stichtingen de meer dan twee uur durende wandeling gelopen.

Dag van de Architectuur 2010

Op zaterdag 26 juni werd in het kader van de Dag van de Architectuur de commandopost aan de Badhuisweg voor het publiek opengesteld.

Het thema dit jaar was "De Tweedehands Stad". Aan het einde van de dag hadden 150 belangstellende de commandopost een bezoek gebracht.

Open Monumentendag 2010

Met Monumentendag 2010 was de commandobunker aan de Badhuisweg in Scheveningen opengesteld voor het publiek. Bezoekers konden zien hoe de bunker zoveel mogelijk in oude staat wordt hersteld door de vrijwilligers van onze Stichting. Verder was in de bunker een kleine tentoonstelling ingericht over de periode 1940-1945 met onder meer vondsten en foto's. In totaal brachten circa 2500 mensen een bezoek aan de bunker.

Dag van de Haagse Geschiedenis

Op 23 oktober was de Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen met een informatiestand in de Grote Kerk aanwezig. Hier werd informatie gegeven over de doelstellingen en het werk van onze stichting. Tevens was de commandobunker aan de Badhuisweg opengesteld voor belangstellenden. De Dag van de Haagse Geschiedenis in de Grote Kerk trok 2000 tot 2500 bezoekers.

De commandobunker trok ruim 250-300 bezoekers.

Het doel van deze Dag is om alle Hagenaars bekend te maken met de rijke geschiedenis van Den Haag en hen dit zelf ook te laten ontdekken.

- 2. Belangstelling voor vredesvraagstukken wekken en stimuleren tot een actieve bevordering van vrede in ruimste zin van het woord en aan vrede ten grondslag liggende voorwaarden.**

De eerste aanzet is gegeven tot samenwerking met het Museon en aan te sluiten bij de museumles 'kind in oorlog'. Na de museumles zouden in deze opzet de leerlingen van groep 8 basisonderwijs een bezoek kunnen brengen aan de bunker aan de Badhuisweg.

- 3. Op basis van kennismaking met en doelgerichte informatieverstrekking over de gevolgen van oorlog en oorlogsdreiging voor individuele burgers en de samenleving.**

Project Oral History. Met het Museon heeft de Stichting meegewerkt aan het registreren van getuigenissen uit het Sperrgebied 1940-1945. Het betreft beeld- en geluidsdragers en komt in 2011 uit op DVD.

Van de Stichting 3 maart kreeg de Stichting een schilderij, gemaakt vlak na het bombardement op het Bezuidenhout.

- 4. Gebruik maken van een daartoe door de stichting gerestaureerd en toegankelijk gemaakt, ingericht en beheerd bunkercomplex uit de Tweede Wereldoorlog als blijvend Vredesmonument.**

Het bestuur is actief geweest om toegang te krijgen tot het bunkercomplex in Scheveningen Noord. Deze toegang was gewenst om onderzoek te doen naar de vleermuispopulatie. Door tegenwerking van Dunea, beheerder van de waterleidingduinen, is dat tot op heden niet gelukt. Langs verschillende kanalen wordt alsnog geprobeerd het doel te bereiken.

Er zijn met HTM en Blauwhoed gesprekken gaande over het realiseren van een bezoekerscentrum aan het Zwarte Pad.

Controle van Luftschutzbunker

Op 20 februari 2010 werd door de Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen in samenwerking met Stichting Zoogdierenwerkgroep Zuid-Holland en mede met toestemming van de gemeente Den Haag in Widerstandsnest 318 de Luftschutzbunker tijdelijk geopend voor controle en telling van mogelijke aanwezige vleermuizen. Nadat gebleken was dat in deze bunker geen vleermuizen aanwezig waren, werd de bunker weer volledig afgesloten.

Nederlands bed uit een VF-bunker

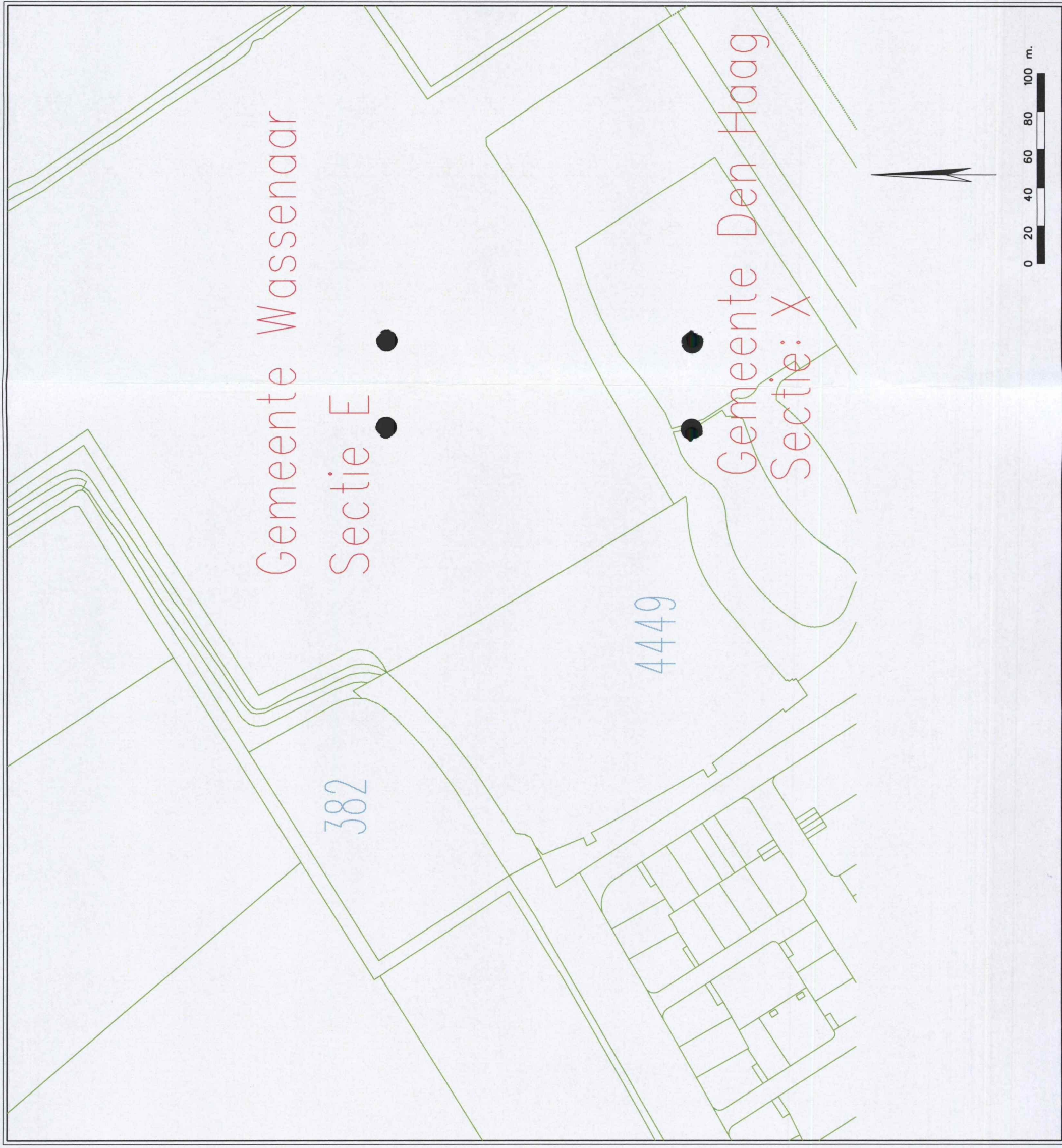
Op 21 februari 2010 is door de Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen en met toestemming van de gemeente Den Haag in het complex bij Radio Scheveningen de hier aanwezige VF 57A (Sanitätsunters. met bouwnummer 8901) geopend. De belangrijkste reden was het veiligstellen van een (Nederlands) bed dat na 70 jaar nog altijd in deze bunker aanwezig was. Opvallend bij deze bunker is de nog goed bewaarde camouflage, die tot in het voorportaal doorloopt. Na afloop is de bunker weer volledig afgesloten.

5. Tevens de aandacht vestigen op de bijzondere rol die door Den Haag en Nederland is en wordt vervuld bij de bevordering van vrede in internationaal verband.

- Bert Molsbergen, directeur van het Museon en Antoinette Visser, directeur van het Haags Historisch Museum hebben dit jaar positief gereageerd op onze vraag zitting te nemen in de commissie van aanbeveling.

Zonder de inzet van een groep enthousiaste vrijwilligers zou de stichting de genoemde activiteiten niet hebben kunnen realiseren.

Frans Schepman
25-02-2011

- 9999 perceelnr. (eigendom Staat)
- 9999 perceelnr. (geen eigendom Staat)
- objectgrens
- perceelgrens
- sectiegrens
- kadastrale gemeentegrens

KADASTRALE INFO

30G06 JULIANAKAZERNE

Schaal 1 : 2000
10 november 2011

Stichting Militair Erfgoed

Aan het bestuur van de Stichting Atlantikwallmuseum Scheveningen
per e-mail

Loenen, 21 november 2011

Betreft: aanvraag rijksmonumentenstatus Seyss-Inquartbunker te Clingendael.

Geacht bestuur,

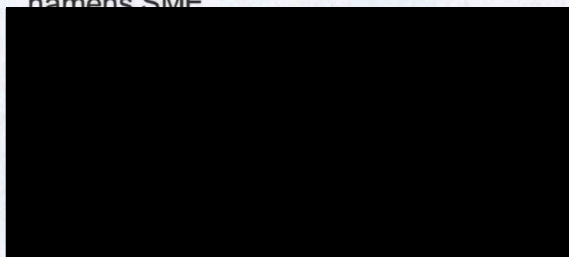
Het bestuur van de Stichting Militair Erfgoed heeft kennis genomen van uw voornemen om voor voornoemde bunker de rijksmonumentenstatus aan te vragen. Ik betuig hierbij adhesie van het bestuur voor deze aanvraag en is bereid om als mede-indiener van de aanvraag te fungeren.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met hoogachting,

teken ik,

namens SME

mr. R.H. Vossebeld,
secretaris

12 DEC. 2011

nummer
code

06

800-400
12/12/2011

Aanvraag monumentenwet art. 3 van de Seyss Inquart bunker te Wassenaar,

Objectgegevens

Plaatselijke aanduiding

De Seyss Inquart bunker grenst aan de Prinses Juliannakazerne, Therese Schwartzestraat 15, 2597 XK Den Haag en ligt op het terrein van het landgoed Clingendael, in de gemeente Wassenaar.

Kadastrale gegevens

Gemeente Wassenaar, sectie E, perceel 382 (perceel waar zich de bunker op bevindt)
(zie bijlage)

Omvang:

De bunker is ruim 30 bij 60 meter en 15 meter hoog.
De bunker ligt binnen de bebouwde kom

Belanghebbenden/ indieners

Stichting Atlantikwallmuseum Scheveningen
Zie bijgevoegde statuten en jaarverslag

Mede namens

Stichting Militair erfgoed
Zie bijgevoegde adhesie.

In overleg met

Stichting Menno van Coehoorn

NIMH

Haags Historisch museum

Belang

De bunker is bijzonder waardevol vanwege:

1. Vanwege haar belangrijke rol als veilig onderkomen en bij de ondersteuning van het civiele bestuur in Nederland tijdens de tweede wereldoorlog;
2. Als deel van verbindingscentrum voor het centrale militaire commando in Nederland in de periode na de oorlog en in de Koude Oorlog;
3. Als communicatiecentrum tussen het militaire commando in Nederland, internationale missies en daar gestationeerde Nederlandse troepen in o.a Libanon en Suriname.

WOII

De bunker maakt deel uit van het "Stuttpunkt Clingendael" en de Atlantikwall, de stad Den Haag. Het is opgezet als beveiligd onderkomen voor het civiele regeringscentrum van de Rijkscommissaris (in villa Clingendael). Tevens fungeerde het als het commandocentrum van de militaire leiding.

In zijn boek "Van verdediging naar bescherming, de Atlantikwall in Den Haag, Gemeente Den Haag, 1995 geeft dhr. H. Ambachtsheer op pag. 235 de bunker (als nr 133) een hoge waardering m.b.t. de ensemblewaarde, gaafheid, context en de unieke /hoge zeldzaamheid in de Atlantikwall en in Nederland.

In het voorstel voor rijks- en provinciale bescherming van restanten Duitse kustverdediging "Atlantikwall" in Nederland¹ wordt het hoofdkwartier van Seyss-Inquart aanbevolen voor rijksbescherming (nr 36).

Na de oorlog

De bunker heeft ook na de oorlog een belangrijke rol gespeeld als verbindingscentrum en als onderkomen voor de bevelhebber der landstrijdkrachten.

Eerst fungeerde de bunker vooral als nationaal verbindingscentrum voor de landstrijdkrachten. Lange tijd fungeerde de bunker als Oorlogs Militaire Eind Centrale Omec). Tijdens de koude oorlog fungeerde de bunker als verzamelpunt voor het gecodeerde berichtenverkeer over politieke en militaire acties. In 1985 is de bunker als - permanent bemand - verbindingscentrum van het Commando Landstrijdkrachten c.q. de Bevelhebber der Landstrijdkrachten buiten gebruik gesteld. Sindsdien fungeerde de bunker alleen nog als belangrijk verbindingsschakel tussen landmachtstaf en eenheden in het veld tijdens internationale VN-missies als in Libanon en in contact met de Nederlandse troepen in Suriname. Daarna is de bunker niet meer in actief gebruik ingezet.

¹ Aangeboden aan drs. C. van 't Veen, directeur RCE en drs. H. van Waveren, gedeputeerde provincie Zeeland, in het kader van het symposium :redefining the Atlantikwall" op 2 en 3 september 2010.

Redenen aanvraag

Voornaamste reden om een aanvraag te doen is dat Defensie heeft besloten de nabij gelegen Juliankazerne en de bunker af te stoten wegens reorganisatie. Bij verkoop aan een willekeurige marktpartij is te vrezen dat de bunker zodanig verbouwd wordt om deze bruikbaar te maken voor bewoning, kantoren o.i.d.

De bunker is ons inziens, niet alleen een historische maar ook een grote symbolische waarde heeft. Bij uitstek is de bunker het symbool van de keuze van de Rijkscommissaris Seyss Inquart tijdens WO II om juist in het bestuurscentrum van de vooroorlogse Nederlandse macht, Den Haag zijn residentie te kiezen. De bunker belichaamt enerzijds zoals hij het belang van de eigen positie als Rijkscommissaris zag als anderzijds de vrees voor het eigen welzijn en de geallieerde luchtaanvallen. De bunker met unieke bunker-camouflagearchitectuur met een bijzondere inrichting en voorzieningen, vormt een ensemble met de eveneens zeer waardevolle Julianakazerne (SS-Polizeikaserne). Beiden zijn evident van algemeen belang. Het geheel maakt - zeer bijzonder - deel uit van de Atlantikwall.

Het rijke gebruik na de oorlog is een extra een zeer waardevolle geschiedenisgelaagdheid die de CH waarde van de bunker nog eens vergroot.

Te vrezen is dat bij verkoop en onoordeelkundig hergebruik weinig plaats is voor aandacht voor de rijke geschiedenis. Daarom is de Stichting Atlantikwall Museum Scheveningen bereid de bunker in exploitatie te nemen en de bunker in lijn met haar geschiedenis een nieuw leven te geven. Gedacht wordt daarbij aan tentoonstellings- en onderzoeksruimten en als plek om de geschiedenis van Den Haag en Scheveningen en om de geschiedenis van civiele en het militaire bestuur in de oorlog en daarna zichtbaar en tastbaar te maken. Dit sluit aan bij de doelstellingen van de Stichting om de relatie tussen de thema's oorlog, vrede en recht op vele manieren te belichten.

Tot slot wordt opgemerkt dat de bunker in Apeldoorn, Loolaan 554, al wel is opgenomen in het monumentenregister onder [ODB:Rijksmonumentnr: 514582](#). Dit betreft een historisch en militaire beduidend minder belangrijke bunker zoals blijkt uit volgend citaat:

Na 'dolle dinsdag' (juni 1944) besloot Seyss-Inquart vanuit Den Haag te verhuizen naar het landhuis Spelderholt in Beekbergen. Hij hield echter in Apeldoorn kantoor in de (niet beschermde) villa Loolaan 554, die werd bewoond door Dr Friedrich Wimmer, 'commissaris-generaal voor het bestuur en justitie'. Ter bescherming voor Seyss-Inquart en zijn staf bij luchtalarm is, in de periode juni 1944 - april 1945, zowel in de voor- als de achtertuin van de villa een schuilplaats gebouwd.

Beschrijving

Complex Clingendael

De Seyss-Inquart bunker maakt deel uit van de Stützpunktgruppe Clingendael en is gelegen in Landgoed Clingendael, in de gemeente Wassenaar, tegen de grens van de gemeente Den Haag. Dit Stützpunkt bevond zich op en rond het landgoed Clingendael dat geconfisqueerd werd als de residentie van de Reichskommissar Seyss-Inquart. Hiermee werd Clingendael het civiele bestuurscentrum in Nederland tijdens WOII. Seyss-Inquart kreeg geen toestemming van zijn superieuren zijn standplaats Den Haag te verruilen voor een veiliger plek in het oosten van het land. Na eerst te hebben overwogen dit Stützpunkt in de omgeving van het Plein aan te leggen, koos men voor Clingendael.

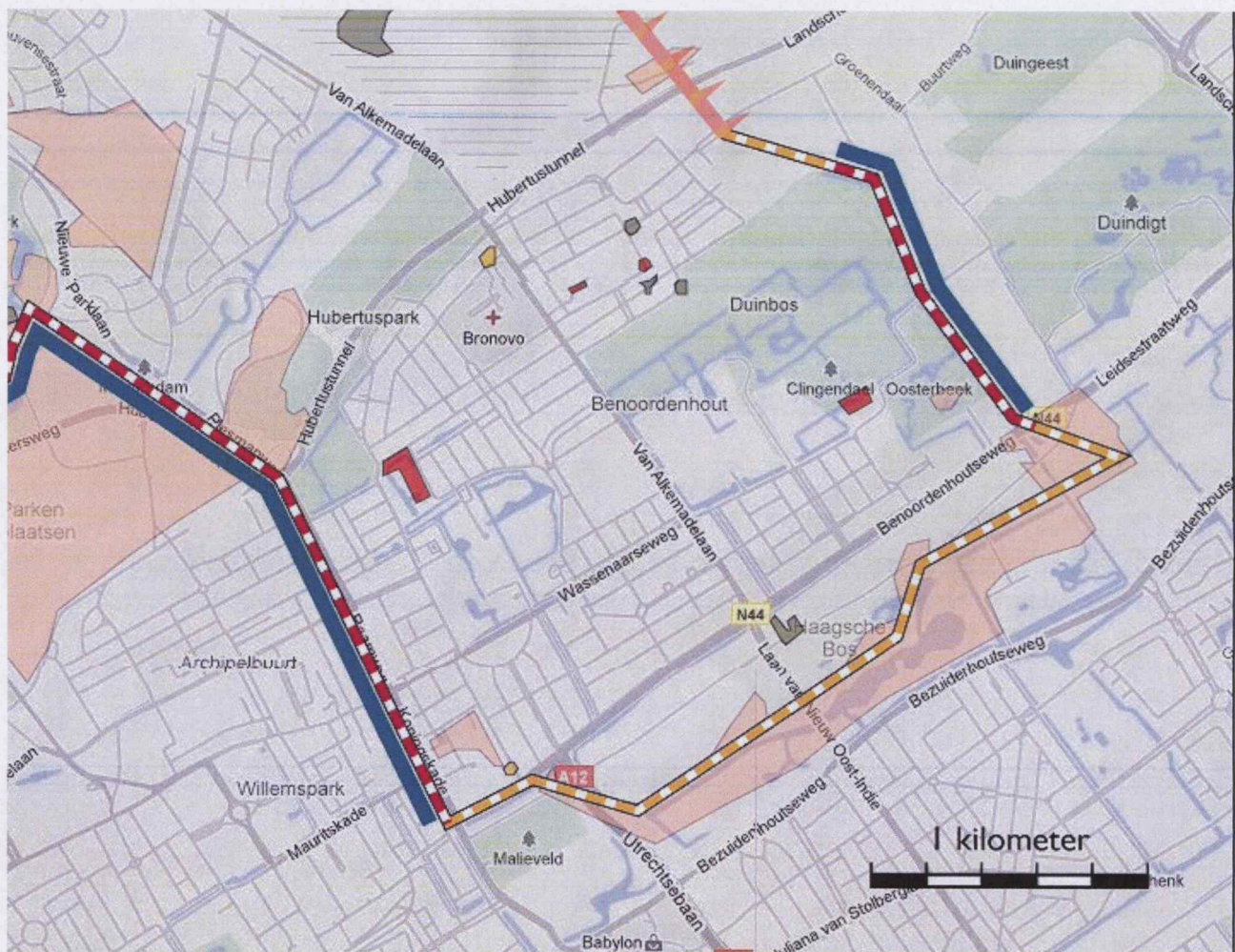
Het Stützpunkt bevatte enkele belangrijke complexen, waaronder de residentie (in het landhuis Clingendael), de SS-Polizei-Kaserne, het commandocentrum van de Reichskommissar Seyss-Inquart (in de bunker) en drie complexen met verzorgende functies. Op een waaronder een grote Sanitätsbunker (hospitaalbunker) aan de Van Ouwenlaan en een lichtcentrale van het type 116/Sk naast het ziekenhuis Bronovo.

Het civiele Stützpunkt Clingendael sloot aan op militaire Stützpunktgruppe Scheveningen, gericht op de verdediging van Den Haag en deel van de militaire linie van de Atlantikwall. Het tracé van de Hauptkampflinie van de Stützpunkt Clingendael liep vanaf de Kwekerijvaart aan de Raamweg naar de Koningskade tot aan de Boorlaan, diagonaal over het Malieveld tot het begin van de Boslaan, door het Haagse Bos, over de Benoordenhoutseweg, ten noordoosten van Oosterbeek, het terrein van de Haagsche Golfclub met aansluiting op de Hauptkampflinie van Stützpunktgruppe Scheveningen.

De bunker

De bunker is gelegen aan het einde van de Wassenaarseweg aan de westkant van het fietspad. Aan de andere kant van het fietspad lieten de Duitsers in 1942 een kazerne bouwen, de voormalige SS-Polizei-Kaserne, de latere Prinses Julianakazerne opgeleverd in de eerste maanden van 1943. De kazerne was bestemd voor huisvesting van een onderdeel van de Ordnungspolizei (Orpo). Na de oorlog is deze kazerne in gebruik genomen door de Generale Staf van de Landmacht.

De bunker bestaat eigenlijk uit twee aaneengesloten bunkers. De commandobunker zelf is een 2 verdiepingen tellende bunker was bestemd voor de Reichskommissar, de Reichskommissariat en de commandant van het plaatselijke infanterieregiment. De bunker is geheel opgenomen en gecamoufleerd in een schijngebouw, met bakstenen muren en hoog opgaand zadeldak gedekt met pannen. Uit een brief aan de Reichskommissar van 31 augustus 1942 blijkt dat niemand minder dan Reichsminister Albert Speer zich met de bouw bemoeide. Speer vond de bunker voor de Reichskommissar te groot. Desondanks is de bunker volgens plan uitgevoerd. Aansluitend aan de eerste bunker is een dubbele keuken van het 2x type 645 gebouwd.

In stippellijn is de grens van "Stustpunt Clingendael" aangegeven. De rode rechthoek bij Clingendael is de bunker. In blauw is de tankgracht aangegeven. In roze het te slopen gebied. In grijs, rood en gele de Duitse stellingen.

Bouwgeschiedenis

Gebruiksgeschiedenis

Bijlage ontbreekt

Periode 1941-1945

De Duitse overheersing van Nederland begon met de Duitse inval. Op de dag van de capitulatie (14 mei 1940) week de voltallige Nederlandse ministerraad uit naar Londen. Een dag eerder was Koningin Wilhelmina hen al voorgedaan. In eerste instantie kwam het gezag in handen van generaal Winkelman te liggen.

Op 20 mei 1940 trad het militair bestuur voor Nederland in functie, onder de Militärbefehlshaber Alexander Freiherr von Falkenhausen. Op 29 mei 1940 werd dit militaire bestuur vervangen door een civiel bestuur in de persoon van de van oorsprong Oostenrijkse nationaalsocialist Arthur Seyss-Inquart. Hitler benoemde hem tot "Reichskommissar für die besetzten niederländische Gebiete". Nederland werd onder civiel bestuur geplaatst omdat Hitler legitiem gebruik maakte van de mogelijkheid die het Landoorlogreglement hem bood. Door het ongrondwettelijke vertrek van Koningin Wilhelmina en haar kabinet, was er geen civiel gezag meer in Nederland aanwezig. Hitler reageerde daarop met de aanstelling van Seyss-Inquart. Op de langere termijn (over de lengte van die termijn is slechts van Duitse zijde gezegd: nach Kriegsende) beoogden de Duitse leiders integratie van Nederland in het Derde Rijk. Een nieuwe ministerraad werd niet aangesteld; de secretarissen-generaal behielden de leiding over hun departement. Zij waren nu verantwoording verschuldigd aan Seyss-Inquart. De bestaande lagere overheden bleven volledig intact, naarmate de oorlog echter vorderde, werden steeds meer burgemeesters vervangen door Nederlandse NSB'ers.

Arthur Seyss-Inquart, geboren als Artur Zajtich[1], (Stannern, Moravië in Oostenrijk-Hongarije, 22 juli 1892 – Neurenberg, 16 oktober 1946) was een Oostenrijks jurist en nazi-politicus. Behoorde hij aanvankelijk tot de gematigde vleugel van de Oostenrijkse nazi's, later zou hij zich in het bezette Nederland ontpoppen als hardliner. Seyss-Inquart bevond zich onder de 22 oorlogsmisdadigers die tijdens het Proces van Neurenberg werden berecht; hij werd op 1 oktober 1946 op drie van de vier aanklachten schuldig bevonden en ruim twee weken later ter dood gebracht.[2]

Na 1940 werd hij rijkscommissaris van het door de Duitsers bezette Nederland en in de Ridderzaal officieel door de Duitse Wehrmachtgeneraals en Nederlandse en Duitse ambtenaren ingehuldigd. Deze verplaatsing van Wenen naar Den Haag werd overigens door velen als degradatie gezien; Seyss stond binnen de NSDAP als te gematigd bekend om de "joodse problematiek" in Wenen op te lossen.

Seyss-Inquart kreeg in Nederland al snel een bijnaam: Zes-en-een-kwart (hij liep mank). Eerst probeerde hij met zachte hand de Nederlanders voor het nationaalsocialisme te winnen, onder meer door publieke optredens, strikte normen voor Duitse soldaten alsmede het oprichten van Duits-Nederlandse vriendschapsinitiatieven. Maar na de Februaristaking in 1941 werd de Duitse onderdrukking ook door Seyss-Inquart - die onder druk werd gezet door de SS - sterk opgevoerd. Toen de oorlog langzamerhand verloren was, trad hij steeds harder en fanatieker op tegen het Nederlandse ondergrondse verzet. Verschillende keren heeft hij echter wel geprobeerd om harde wraakmaatregelen van de SS uit te stellen of te verbieden, wat echter vanwege Himmlers invloed steeds moeilijker werd. Hij was

verantwoordelijk voor de deportatie van meer dan honderdduizend Joden naar de concentratiekampen en vernietigingskampen. Hoewel hij wist van de Jodenvervolgingen en werkkampen (onder meer Westerbork), beweerde hij tijdens het Proces van Neurenberg dat, als hij op de hoogte was gebracht van het bestaan van daadwerkelijke vernietigingskampen in Oost-Europa, hij alles zou hebben gedaan om deze deportaties te voorkomen. Bij Himmler heeft hij - dat staat vast - verschillende malen geprobeerd een einde te maken aan de Jodenvervolgingen met als argument dat dit tijdens de oorlog alleen maar tot onnodige onrust leidde, in zowel de materiële productie als onder de rest van de "Arische" bevolking. Hij verzette zich echter niet daadwerkelijk tegen zijn superieuren, vermoedelijk uit carrièrezucht en vanwege praktische onmogelijkheid zonder afzetting tot gevolg.

Seyss-Inquart woonde tijdens zijn verblijf in Nederland op het landgoed Clingendael te Wassenaar. Maar hij wil kunnen vluchten als dat nodig is. Daarom laat hij voor bijna twee miljoen gulden een grote commandobunker bouwen op Landgoed Clingendael. In september 1942 begint Seyss-Inquart met de bouw van een grote bunker. Bij een aanval moet hij immers het bestuur van Nederland kunnen voortzetten. Albert Speer, Reichsminister en architect van de nazi's, protesteert officieel tegen de omvang van het gebouw. Maar Seyss-Inquart krijgt zijn zin: de bunker wordt zoals hij gepland heeft.

Periode na 1945

Kort overzicht historie Seyss-Inquartbunker, Wassenaar, vanaf 1945.

Na afloop van de Tweede Wereldoorlog bleef de bunker eerst enkele jaren leegstaan. Een deel ervan kwam in gebruik bij een scoutinggroep. In augustus 1948 werd het complex bestemd tot onderkomen voor de Generale Staf van de Koninklijke Landmacht (KL) tijdens crisissituaties. Deze staf was sinds november 1945 in de naastgelegen Prinses Julianakazerne gevestigd.

In de jaren vijftig nam de Koninklijke Marine (KM) de bunker in gebruik als hoofdkwartier van de Bevelhebber der Zeestrijdkrachten (BDZ). Hier werden op grote plotkaarten de bewegingen bijgehouden van de marinevaartuigen - zowel van de NAVO als van het Warschaupact - in het noordelijk deel van de Atlantische Oceaan. Begin jaren zestig verhuisde dit hoofdkwartier naar een bunker aan de Van Ouwenlaan in het Benoordenhout.

Na het vertrek van de KM kwam het complex weer in handen van de KL. Het bood toen plaats aan de Oorlogsstaf van de Bevelhebber der Landstrijdkrachten (BLS) en aan het Verbindingscentrum Den Haag. Dit verzorgde onder meer het internationale radioverkeer, zoals dat met de verschillende NAVO-hoofdkwartieren en met de buiten Europa gestationeerde KL-eenheden. Tot 1975 was dat de Troepenmacht in Suriname (TRIS) en vanaf 1979 het UNIFIL-bataljon in Libanon. Om de twee jaar vonden in de bunker zogeheten commandopostoefeningen plaats, die onder leiding stonden van de NAVO en waaraan ook de Oorlogsstaf van de BLS deelnam. Het gebouw was dan twee weken lang full time bezet. De oefeningen hadden de codenaam Fallex (Fall Exercise) en Wintex (Winter Exercise). Ze waren bedoeld om de procedures te beproeven, de communicatie tussen de staven van de NAVO-landen te testen en de Nederlandse mobilisatieplannen uit te proberen. In 1983 verhuisde het Verbindingscentrum Den Haag naar de Frederikkazerne. Zodoende kon de Oorlogsstaf van de BLS nu de gehele bunker in gebruik nemen.

Met het einde van de Koude Oorlog en het wegvallen van de dreiging vanuit het

Oostblok, begin jaren negentig, verloor de bunker geleidelijk aan zijn militaire functie. Momenteel staat het complex op de nominatie om te worden afgestoten.
(Bron: Drs J.P.C.M. van Hoof / NIMH, november 2011)

Toelichting periode na 1945

Niet alleen is de bunker een belangrijk relict uit WOII maar ook na heeft de bunker een belangrijke, zij het geheime rol gehad als commandocentrum, noodzetel en communicatiecentrum voor het militaire en civiele bestuur.

Na 1955 breidde de "parate" Verbindingsdienst zich snel uit. De straalverbinding, in 1952 ingevoerd, werd aanvankelijk als verbinding (met 4 telefoonkanalen) gebruikt tussen de commandoposten, wat met name bij verplaatsingen nogal wat problemen gaf.

De bunker (PJK-bunker) is in gebruik genomen als oorlogscommandopost voor de Bevelhebber der Landstrijdkrachten (BLS) toen de staf van de Koninklijke Landmacht plaats nam op de Julianakazerne. In 1959 werd de 102 Verbindingsgroep opgeheven en werd het beheer overgenomen door de Inspectie van de Verbindingsdienst. In de bunker werd op de benedenverdieping van de bunker werd het Verbindingscentrum GV-1 ingericht, het belangrijkste verbindingscentrum van de Inspectie van de verbindingsdienst. De inrichting werd verzorgd door de A-verbindingsbedieningscompagnie van het 891 verbindingsbedieningsbataljon. Dit verzorgde radio-, telex- en ordonnansverbindingen. Deze waren niet alleen ten behoeve van de BLS maar ook het Ministerie van Defensie. GV-1 onderhield daarom ook via het zenderpark Katwijk, internationale radioverbindingen met diverse NAVO-hoofdkwartieren en met de TRIS-troepen in Suriname als overzees gebiedsdeel².

In de bunker kwamen de telexberichten voor de BLS en de rest van Den Haag binnen en konden zo snel aan de secretarie van de staf BLS afgeleverd worden. Er was een radiokamer voor de communicatie met de eenheden in het buitenland. De zenders hiervan stonden onder andere in Katwijk en werden op afstand vanuit Gv1 bediend. Als primaire telefooncentrale in oorlogstijd was een handbediende veldtelefooncentrale geplaatst. (Oorlogs Militaire Eind Centrale, Omec)

De bovenverdieping was ingericht als commandopost, met veel kleine kamertjes voor de stafsecties en een grotere vergaderzaal voor de stafbesprekingen.

Telegrammen werden aanvankelijk verzonden door de Radiodienst KL, na enkele jaren via telex. Motorordonnansen werden op uitgebreide schaal ingezet. De drie territoriale verbindingsbataljons stonden nog tot 1960 onder commando van de NTB (Nederlands Territoriaal Bevelhebber). In de bunker werkte de Acie 543 Verbindingsbataljon.

De telefoon- en telexverbindingen in Nederland werden steeds verbeterd en uitgebreid. De handbediende telefooncentrales werden vervangen door automaten, de routing van telexberichten werd geautomatiseerd, er ontstond een geavanceerd militair telefoonnet en ten behoeve van een efficiënte ordonnansdienst werd de MPC (militaire postcode) ingevoerd.

De organisatie werd meermalen gewijzigd. Tot 1960 vielen de drie bataljons (101 en 102 Verbindingsbedieningsbataljon en het mobilisabele 104 Lijnbataljon) onder de

² Van telegraaf tot satelliet, 125 telecommunicatie in de Koninklijke Landmacht 1874-1999, M. Elands, J. Hoffenaar, H. Roozenbeek, R. Verbeek, SDU, Den Haag, 1999

NTB (Nederlands Territoriaal Bevelhebber), daarna als 891 en 893 Vbdbedbat onder de Inspectie Verbindingsdienst.

Van 1966 tot 1969 werd het 531 t/m 539 Verbindingsbedieningsafdeling bij de Territoriale Commando's ondergebracht. In 1969 volgde een nieuwe reorganisatie. Drie bataljons werden gevormd (541, 542 en 543) die onder de landmachtstaf vielen.

In 1971 werden alle eenheden tot en met brigade op dit systeem aangesloten. Het voldeed goed, maar het verzenden van telegrammen en het tot stand brengen van telefoonverbindingen kostte ten gevolge van de "handbediening" te veel tijd. Na 1975 werd 542 Vbdbat opgeheven en onder commando van het Commando Verbindingen KL (CVKL) geplaatst.

Eind jaren 70 kwam bij de bouw van flat 32 op de Frederikkazerne (78/79?) er een versterkte kelder ter beschikking van het CVKL. Om de berichten toch nog snel bij de BLS (PJK) af te kunnen leveren, werd er in de PJK-bunker een afleverpunt gemaakt met directe telexverbindingen tussen de Frederikkazerne en de PJK-bunker. Ook was het in noodgevallen mogelijke de radio's nu ook in de Lier van hieruit te bedienen. Hiertoe had de bunker een eigen beveiligde straalzenderverbinding. Op de westelijke nep-schoorsteen resteert daarvan nog een mast.

Tegelijkertijd zijn de in de bunker vrijkomende ruimtes voorbereid om te kunnen worden gebruikt door andere stafsecties, o.a. had in die tijd de Sectie Verkeer en Vervoer, in oorlogstijd, behoefte aan een eigen communicatiekamer. De bunker bleef de functie van oorlogscommandopost BLS houden. Ook de Omec bleef.

Het hele verbindingssysteem is voor zover op dit moment is te achterhalen, voor het laatst met succes getest tijdens de oefening Wintex '87. Dit betrof ocp BLS, Katwijk als ocp PMC-Zh en zelfs Rotterdam (Daltonlaan) als ocp voor het Infanteriebataljon. Met al het herhalingspersoneel werkten bij de compagnie toen ruim 500 man/vrouw.

Bij calamiteiten werd het systeem ingezet. Zo ook bij het zinken van "Harold of Free Enterprise" bij Zeebrugge (6 maart 1987) liep veel extra berichtenverkeer via de bunker vanwege dringende steunaanvragen bij Defensie. Naast de verbindingen binnen Nederland werden ook de radioverbindingen met Suriname, de Nederlandse Antillen en buiten Europa optredende eenheden, zoals het Unifilbataljon in Libanon, verzorgd.

Na de val van de Berlijnse muur in 1989 was de Koude Oorlog ten einde.

Oorlogscommandoposten in dure bunkers waren niet meer nodig. De nadruk kwam te liggen op crisisbeheersingsoperaties. Die staf en de meest noodzakelijke verbindingen zijn echter nooit in de bunker geplaatst. Dat gebeurde allemaal vanaf de zolder in de Juliana-kazerne zelf. Later is een locatie in Utrecht ingericht als communicatiecentrum voor de vele, technisch vaak ingewikkelde, contacten met de uitgezonden eenheden. Onder politieke druk zijn later de operationele crisiscentra van de drie krijgsmacht-delen samen gevoegd tot één centrum in de bunker onder het Ministerie op het Plein, waarbij de locatie in Utrecht als communicatiecentrum voor de KL werkte.

Weer later werden moderne berichtensystemen ingevoerd (oa militaire mail) en is de bunker louter en alleen voor de techniek gebruik, als knooppunt van de nieuwe militaire telefooncentrale Den Haag, een landelijke mailcomputer, een glasvezel-communicatie knooppunt en later het serverpark voor de pc-kantooromgeving van de PJK. Dit alles omdat de (kabel)infrastructuur en de ruimte er voor was.

In 1992 werden de twee territoriale verbindingsbataljons, 541 en 543, gereorganiseerd tot vier regionale verbindingsdienstcompagnieën.

In 1994 werd het Commando Verbindingen KL opgeheven en werden de vier compagnieën omgevormd tot 15 telematicagroepen die lokaal (per garnizoen) opereerden onder het NATEL (Nationale Telematica Organisatie), en in 2000 werden ondergebracht in de DTO (Defensie Telematica Organisatie, een interservice orgaan).

De bunker heeft nooit een actieve rol gespeeld in de communicatie van de andere overheden of civiele instanties. Natuurlijk waren er koppelingen met de BB, later de Directie brandweer en met het Overheidstelefoonnet, maar alleen als gebruiker, niet als schakelpunt. Vanwege de geheimhoudingsverklaring die werknemers bij aanvang van de tewerkstelling in de bunker (de KL vbdcen GV-1) moesten ondertekenen, zijn er geen foto's beschikbaar van die periode. Wel is bekend dat rond 1960 er veel apparatuur in de bunker was, zoals de online telex Ecolex IV en X de-en codeermachines. Ook bevond zich daar de offline cryptosectie waar veel telegrammen meest geclassificeerd als NATO-secret of hoger werden ontcijferd met oa de TSEC KL7, een soort US Enigma met 7 rotors (de Duitse Enigma had maar 3 of 4 rotors).

Een voormalige medewerker

Als je de bunker binnen kwam je recht tegen 2 wc's aanliep 1 voor de mannen en 1 voor de vrouwen en links was een trap naar de 1ste verdieping waar een verbindingsdienst en plotkamer van de marine was gevestigd. Als je dan rechtsom ging kwam je in een gang met rechts een kamer van een sergeant-majoor - daarna de kamer van de commandant van de bunker en zijn plaatsvervanger en hierna volgde de kamer van decodering en als je dan weer doorliep kwam je in de verbinding verdelingskamer of waar de berichten werden gesorteerd en een code kregen voor verzending per telex - radio - motor of jeep ordonnans - als je weer doorliep was een soort keuken en ook een trap naar de 1ste kamer en ook aan de linkerkant een gepantserde deur naar buiten. Aan de rechterkant in de berichtenkamer zat een luitenant of vaandrig die berichten controleerde als je de gang weer inliep kreeg je weer codekamer en daarna een telexkamer. Verder op de gang waren bedieningsruimte voor verwarming en licht.

Op de 2de verdieping sliepen 's nachts een paar motor- en jeep ordonnansen die konden wekken als we ze nodig hadden want het werk in de bunker ging dag en nacht door ook bij de plotkamer.

Buiten bij de ingang van het hek was een houtengebouwtje waar de marechaussee kon schuilen als het slecht weer werd en die nog wel 's nachts gecontroleerd werden. In de bunker werd gewerkt door beroepspersoneel en dienstplichtigen - bij de landmacht waren er ook milva's die ochtend- of middagdienst hadden maar niet 's achts mochten werken.

Bij de marine waren allemaal beroeps en bij de verbindingsdienst van de marine marva's die ook 's nachts werkten en sliepen in herenhuizen ergens in Scheveningen.

Op de plotkamer werkten hele hoge marinemensen van luitenant ter zee en nog hoger!!!

In het park verderop was ook een radiobunker waar je soms berichten naar toe moest brengen om via via naar Katwijk te worden verzonden naar verre streken!

Een andere medewerker

In maart 1976 waren die radioskeds al niet meer in de cryptokamer en werd er vanuit de radiokamer in de Seyss Inquart-bunker zelf bijv. alleen nog telegrafie geoefend met het NAVO-hoofdkwartier (SACEUR) te Mons (B) Het bekendste (alarmerings-) radionetwerk heette HZ001.

*UNITED NATIONS INTERIM FORCE IN LEBANON,
25 Februari 1979 - 6 November 1985 INTERCOM 2003*

Libanon

Op 10 maart 1979 vertrokken de eerste Nederlandse Unifil-militairen naar Libanon. Vanaf die eerste dag stond de Landmachtstaf in directe verbinding met de militairen die zo'n 3500 kilometer van hun thuisland vandaan hun werk deden. Het contact werd dag en nacht in stand gehouden door het personeel van het verbindingscentrum Gv (543 Vdbat) en hun zes collega's op de verbindingspost in Haris. De uitstekende, online beveiligde radiotelex-verbinding kwam tot stand via EZB-apparatuur met een speciale logger-antenne. In vijf jaar tijd zijn er circa 17.000 berichten verstuurd tussen Libanon en Nederland.

Diverse bronnen:

Wikipedia

NIMH, Drs J.P.C.M. van Hoof / NIMH, november 2011

Lkol bd L.C. van der Weel, voormalig commandant verbindingseenheid Den Haag
Sieger van der Ven

Astrid de Jong(voormalig medewerker)

Jan van Dam (voormalig medewerker)

<http://www.museumverbindingdienst.nl/adres.html>

http://www.4en5mei.nl/oorlogsmonumenten/sporen/zuid-holland/detail/_rp_kolom2_1_elementId/1_299114

<http://www.hitlersatlantikwall.nl/Bunkers%20in%20Clingendael.php>

http://www.atlantikwallplatform.eu/home/landen/plaatsen/regios/poi/?poi_id=252

Bouw

In september 1942 werd gestart met de bouw. Architect August Kubitzka was de ontwerper en projectleider van de bunker. De Nederlandse staat moest voor de kosten (bijna twee miljoen gulden!) opdraaien.

Op de Baufortschrittskarten werd de bunker aangeduid op Baupunkt 237. Het bouwwerk bestond uit twee verdiepingen met een kelder. De wanddikte was twee en een halve meter en de dikte van het dak vier meter. Aan de bunker werd een dubbele keuken van het type 645 gebouwd. De afmetingen van het gebouw -zonder de keuken- zijn 60 bij 30 meter.

De nokhoogte van het zadeldak bedraagt 15 meter. Op het dak werden drie ogenschijnlijke schoorstenen gebouwd. Twee hiervan waren verhoogde opstellingen voor het luchtafweergeschut. Vanaf het met pannen bedekte puntdak tot en de begane grond werden de gevel en het dak ondersteund door 42 gewapend betonnen spanten en op de hoeken waren hoekkepers aangebracht. Zo werd als het ware een deugdelijke tentconstructie (schijngebouw) over het gebouw aangebracht. De bunker werd zo goed gecamoufleerd dat hij van buiten af op een hospitaal of een kleine kerk leek. Uiteindelijk zou tot aan het einde van de oorlog aan de bunker gebouwd worden.

Constructie

Op de in-het-werk-gestorte betonnen spanten zijn zgn. "bims betonplaten" gelegd van 3m lang, 0,50 m breed en 0,13 m dik. Daarop zijn de panlatten aangebracht waarop vervolgens de dakpannen zijn gelegd. Een soortgelijke constructie is ook te vinden in de grote overdekte paradeplaats (zg kathedraal) op de Korporaal Van Oudheusdenkazerne in Hilversum. Het dak staat los van de grote bunker. Naast de grote centrale bunker ligt ten oosten daarvan een tweede kleiner bunker, een dubbele keukenbunker. De keukenbunker bevindt zich niet onder het grote pannendak.

Van buiten is de grote bunker is de betonnen buitenmuur gecamoufleerd en beschilderd met bakstenenmotief en hier en daar een raam.

Op het dak van de bunker -ook van buitenaf zichtbaar!- zijn een tweetal observatie- en luchtafweertorens gebouwd, waarschijnlijk voor de plaatsing van 2 cm. luchtafweergeschut. De torens zijn te bereiken via een trap en een ladder boven het dak van de eigenlijke bunker - maar nog wel onder het camouflerende pannendak.

Plattegrond

De hoofdingang is via de aan de voorzijde gelegen meest linkse ingang. Na een haakse bocht naar rechts - beveiligd door het schietgat als "Nahverteidigung" - direct weer naar links loopt de gang naar de eigenlijke ingang van de schuilbunker met een naoorlogse gassluis.

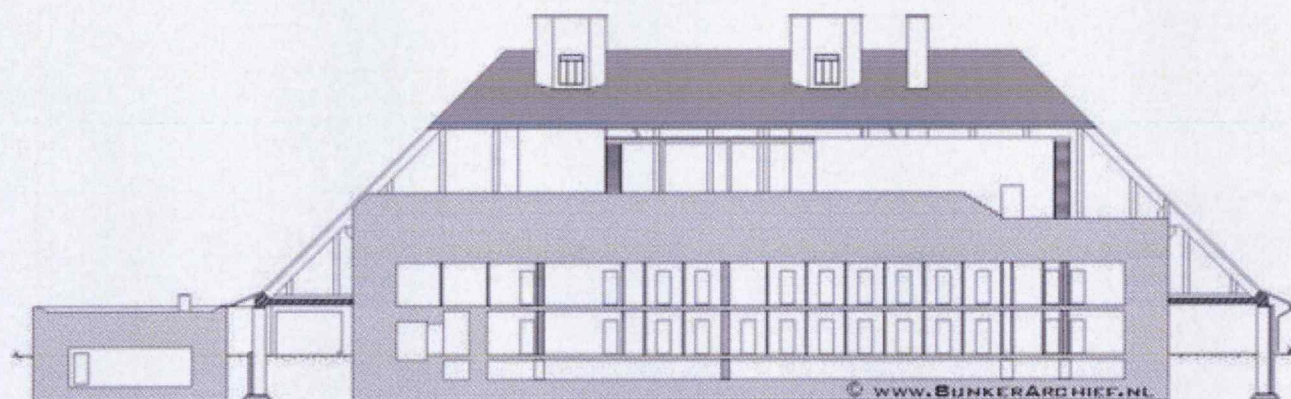
De grote bunker heeft twee -in feite eigenlijk tweeëneenhalf - verdiepingen onder een dak van maar liefst vier meter dik!! De voormalige kamer van Seyss-Inquart bevond zich op de begane grond, met wat andere niet definieerbare vertrekken en in de lager

Stichting Atlantikwallmuseum Scheveningen

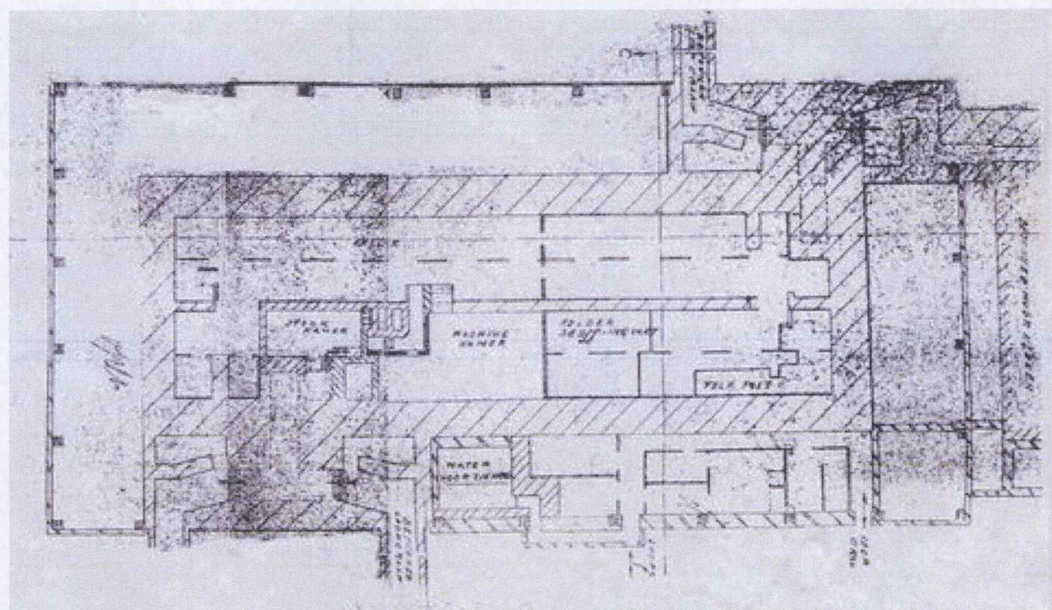
gelegen kelder de machinekamer, een stookkamer. Op de verdieping is een complete wirwar van meest kleine vertrekken, bedoeld voor het onderbrengen van staf en verbindingsapparatuur.

In de periode na de oorlog is de inrichting aangepast aan de eisen van de Landmachtstaf: overal telefoons, luchtbehandelingsapparatuur, grote kaarten, etc. Ook is de aankleding van de ruimten aangepast. De indeling is waarschijnlijk alleen hier en daar gewijzigd.

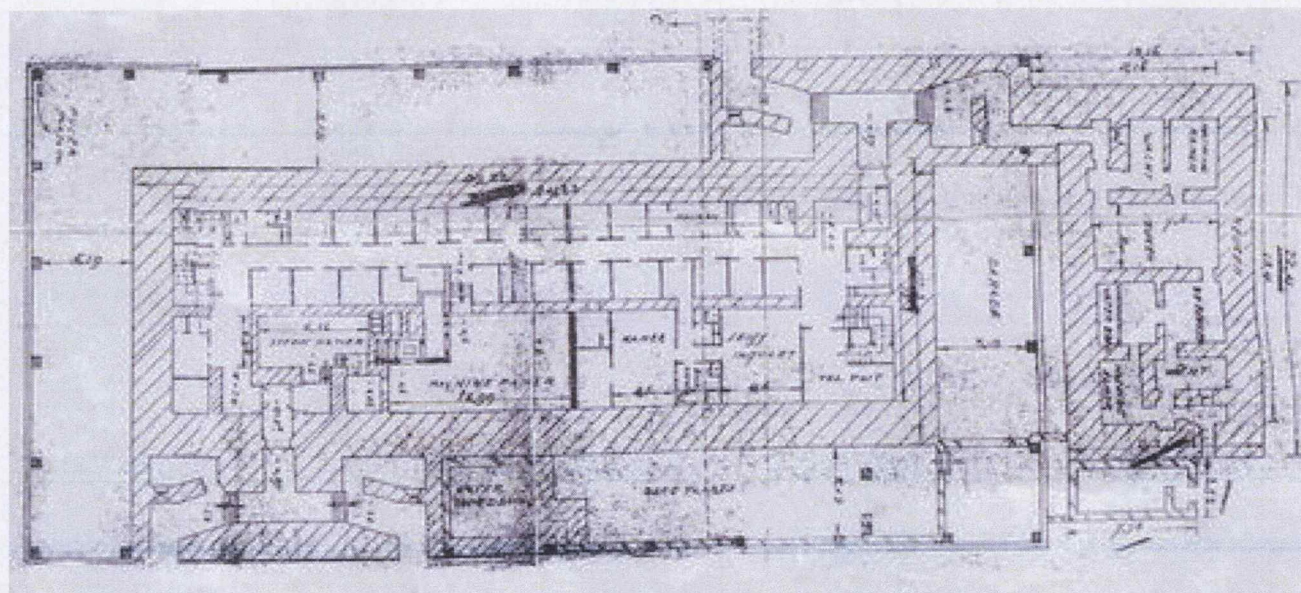
In de keukenbunker (waarvan de ingang ook weer door een schietgat wordt beveiligd) zijn nog overal zijn de origineel Duitse dubbele stalen deuren van het type 434 P01 aanwezig. Vlakbij de keuken is ook de nooduitgang nog aanwezig, afgesloten met een zware stalen deur en beveiligd door middel van een schietgat op deze deur gericht. Een korte tunnel met nog originele camouflagekleuren leidt naar buiten met een bakstenen trap.

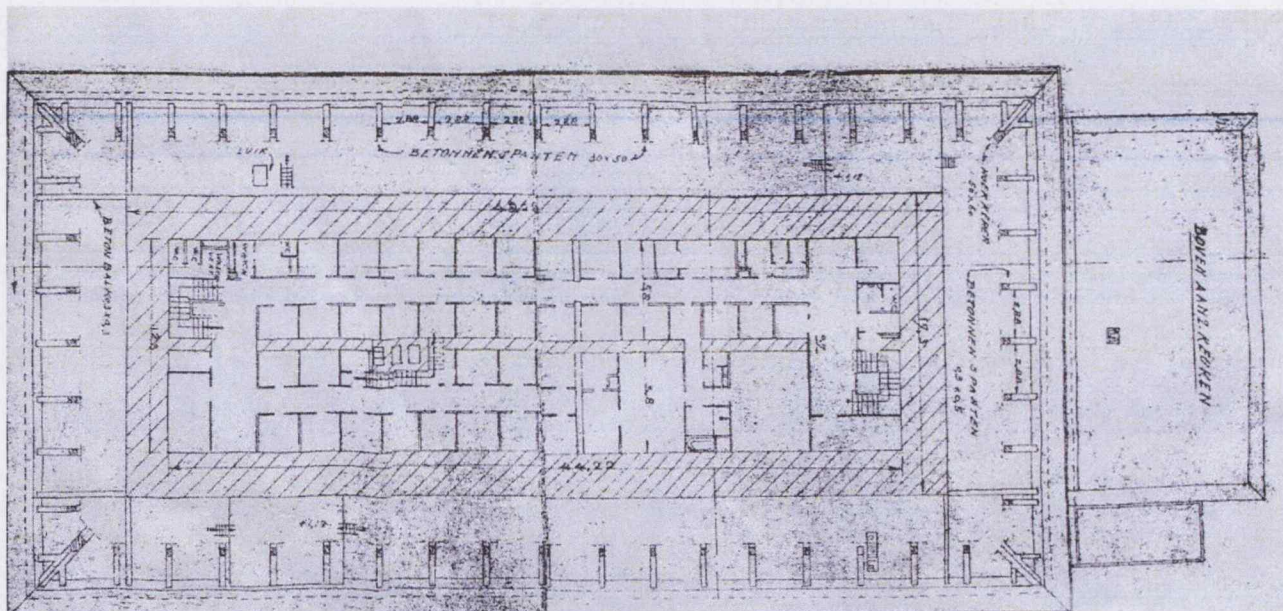
Lengte doorsnede met links de keukenbunker

Kelderverdieping (-1)

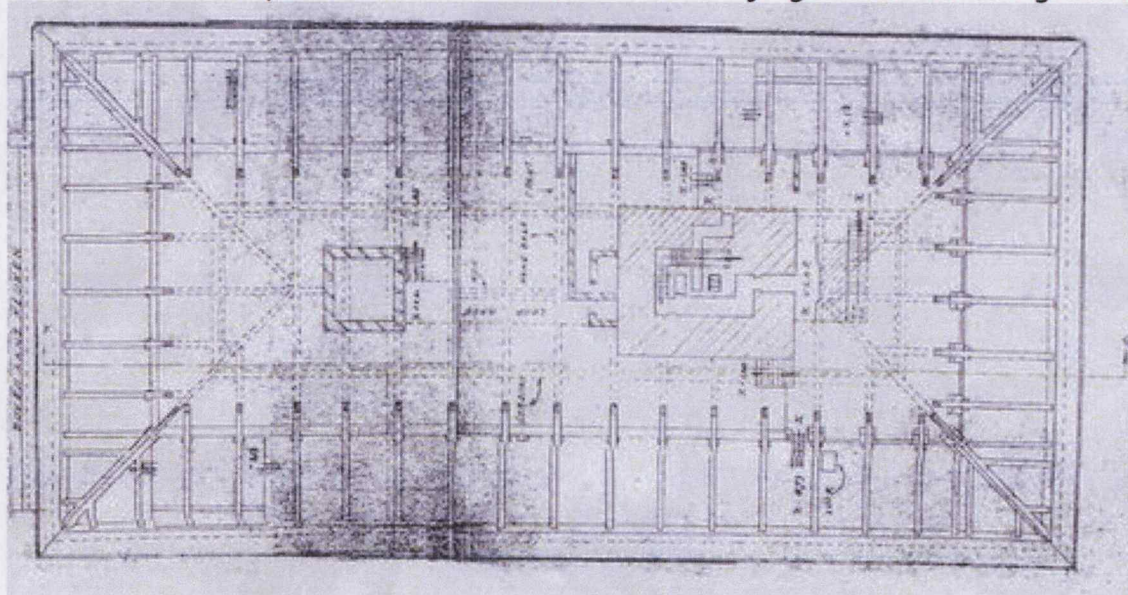

Begane grond verdieping met keukenbunker rechts

Eerste verdieping (rechts dak keukenbunker)

Links boven tussen buitenwand en bunker is na de oorlog een schietbaan ingericht voor handvuurwapens met een barruimte. Deze zijn gesloten na een grote brand.

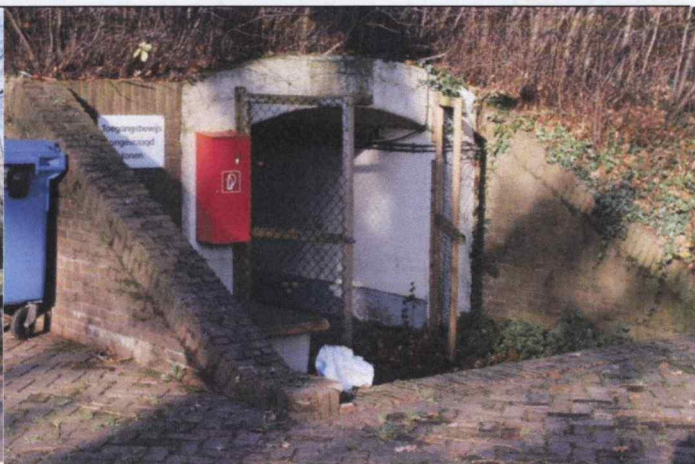
Dakverdieping van grote bunker met spanten dakopbouw met observatietorens

Foto's

Exterieur

Zuidgevel met ingang t.o.v. Julianakazerne

zuidingang

Oostgevel met keukenbunker (rechts)

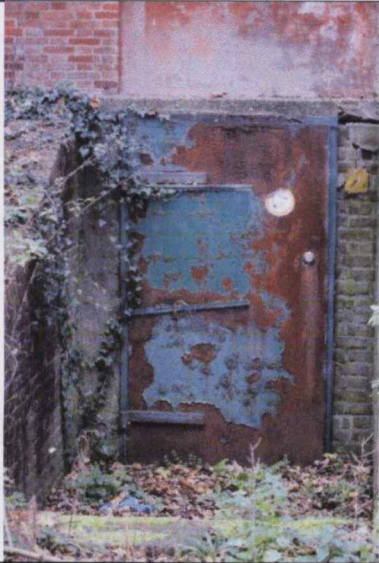

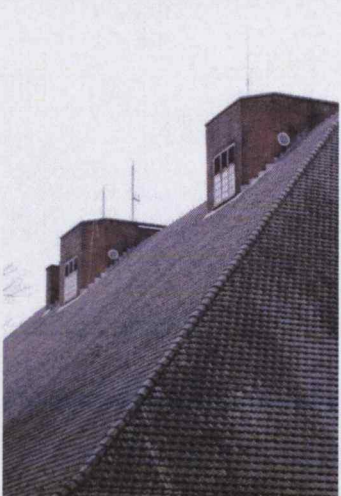

Later aangebrachte goedereningang aan de zuidkant, naast de keukenbunker (rechts). Links is een noodingang te zien.

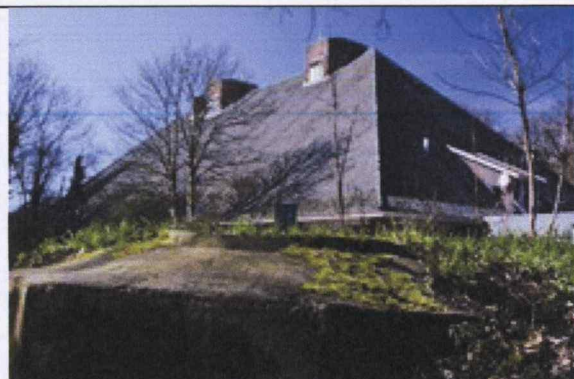

Keukenbunker naast de Seyss Inquart

Keukenbunker aan de oostkant

<p>bunker</p> 	
<p>Aan zuidzijde nog originele camouflage beschildering (geschilderde bakstenen)</p> 	<p>Noodingang aan zuidzijde</p>
<p>Tweede nooduitgang zuidzijde</p> 	<p>Nooduitgang bij keukenbunker</p>
<p>Twee luchtobservatieopstellingen, gecamoufleerd als schoorstenen op het dak</p>	<p>westgevel</p>

Noordwest gevel

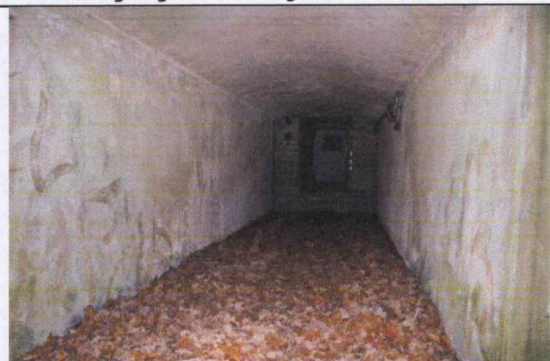
Zuidwestgevel

Nooduitgang noordzijde

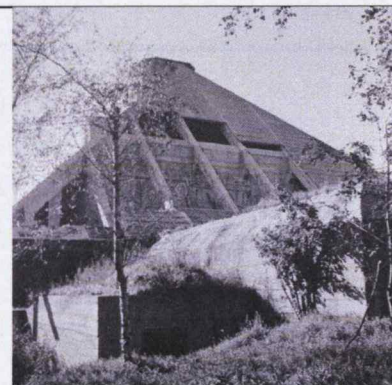
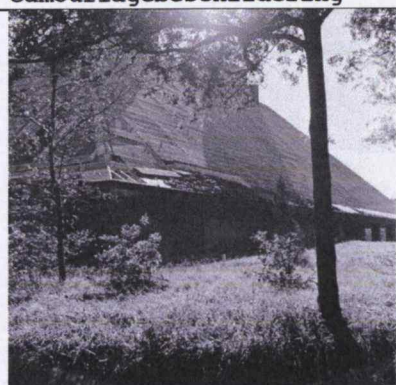
Nooduitgang noordzijde

Gang van een nooduitgang met
camouflagebeschildering

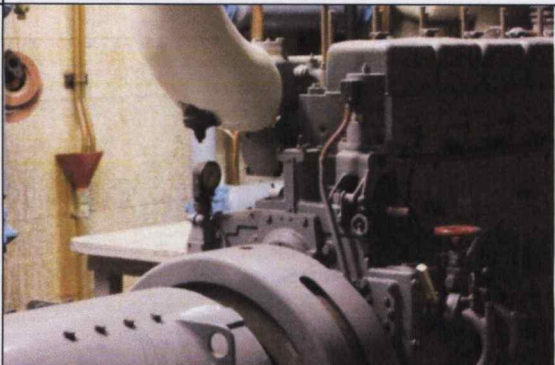

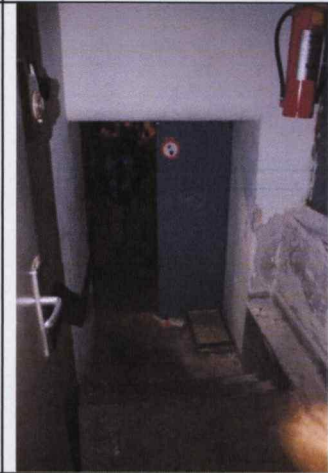

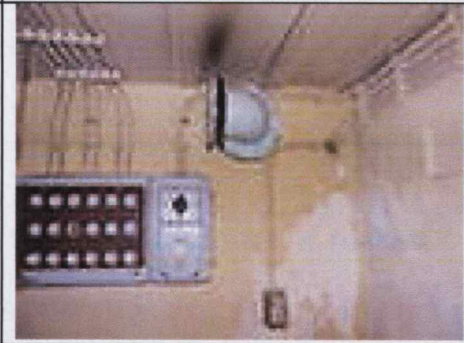

Gang nooduitgang noordzijde

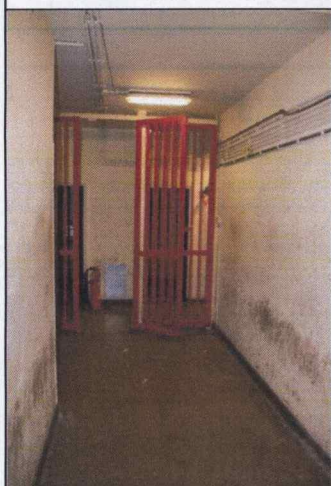

Oorlogschade

Interieur

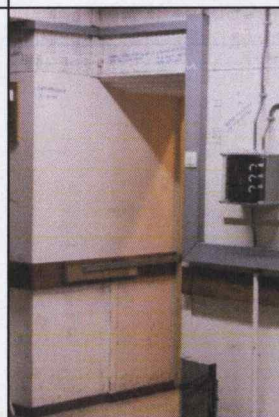
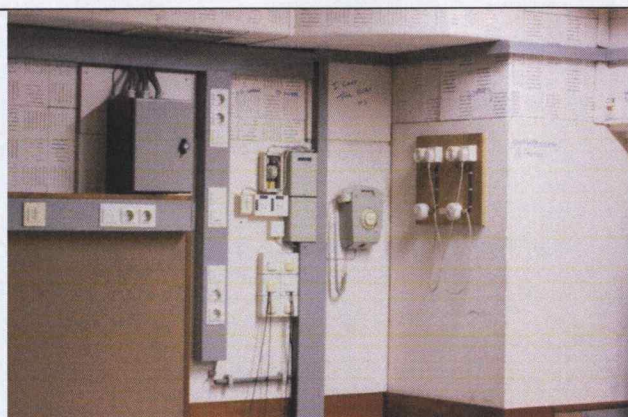
Technische ruimte in kelder	
	
Twee dieselmotoren voor de stroomvoorziening (na-oorlogs)	
	
stroomgenerator	Deur naar kelder technische ruimte
	
schakelkasten	

Begane grond

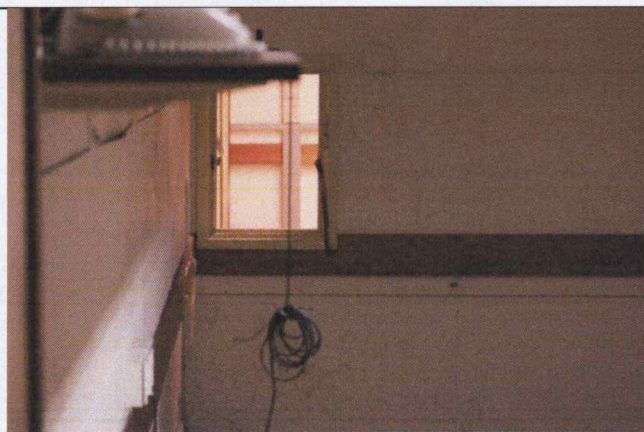
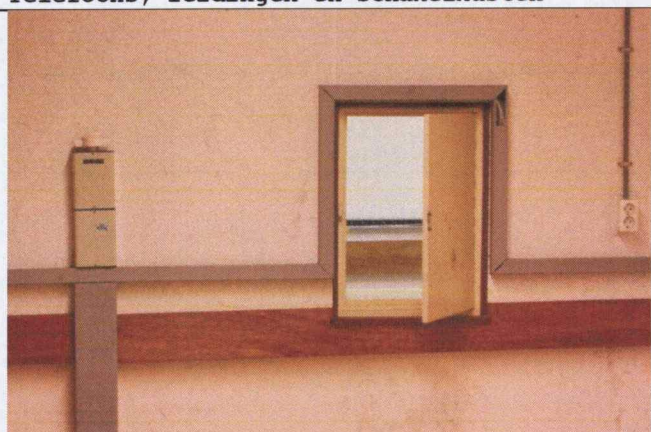

afsluiting centrale gang nabij hoofdingang

Eerste Verdieping

Telefoons, leidingen en schakelkasten

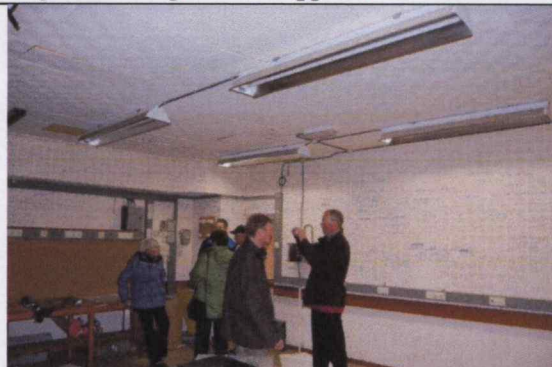
Doorgeefluik voor berichten tussen
telexkamer en centrale ruimte 1^e verdieping

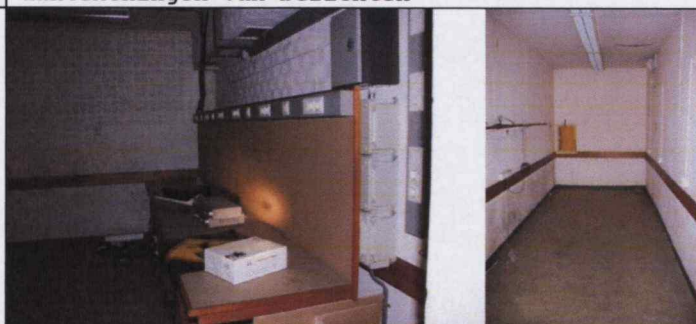
Voormalige werkkamer Seyss Inquart

Nog aanwezige telexapparatuur

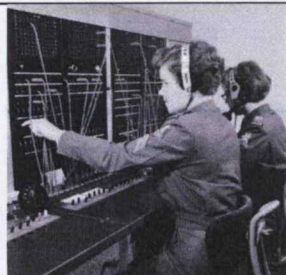

Centrale ruimte 1^e verdieping met op de wanden aantekeningen van berichten

Diverse werkruimten voor telex en andere apparatuur

Een Milva in de telefooncentrale in de bunker bij het Hoofdkwartier Generale Staf in de Prinses Julianakazerne, Den Haag, 1957 (foto NIMH).

Een Milva in de telexcentrale in de bunker bij het Hoofdkwartier Generale Staf in de Prinses Julianakazerne, Den Haag, 1957 (foto NIMH).

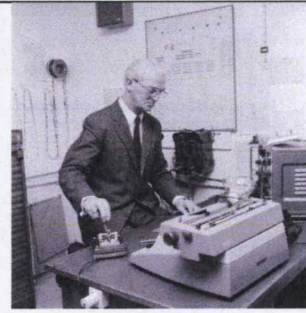
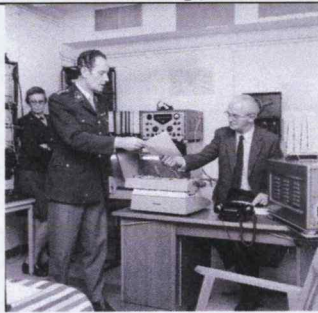
Een plotster van de Milva in bunker 'Clingendael' bij de Prinses Julianakazerne te Den Haag, 1958 (foto NIMH).

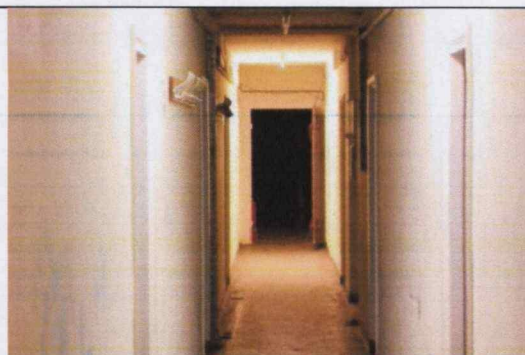
Bediening van de telex naar UNIFIL, Libanon in het Verbindingscentrum in de bunker bij de Prinses Julianakazerne in Den Haag, 1980.

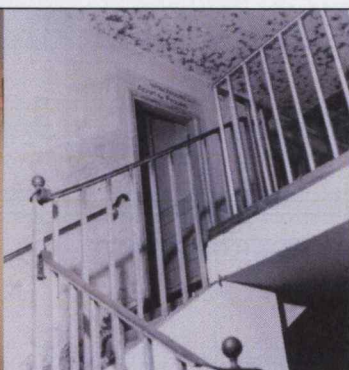
(foto's NIMH, J. van Kuik)

Verzending van het laatste telegram naar de Troepenmacht in Suriname vanuit de radiokamer in de bunker bij de Prinses Julianakazerne op 24 november 1975 (foto's NIMH, R. den Besten).

Centrale gang, 1^e verdieping

Trap naar 1^e verdieping

1^e verdieping, hek boven aan de centrale trap

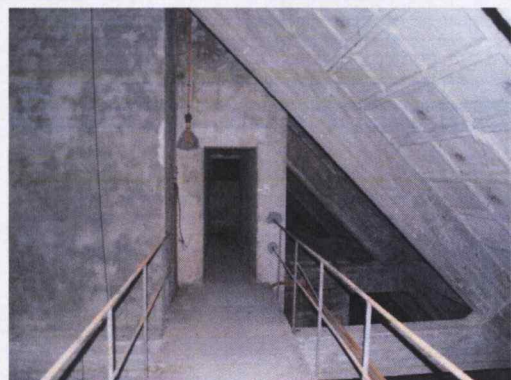

toiletruimte

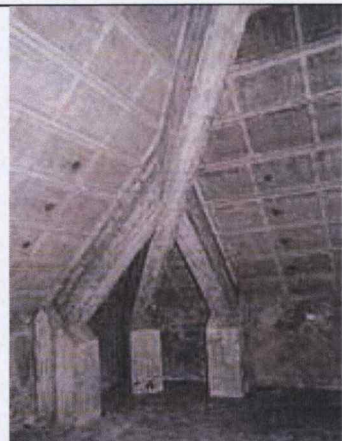

Dakverdieping

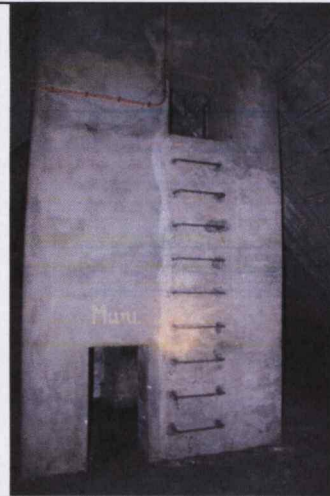
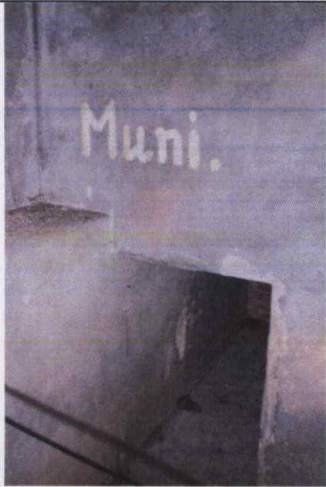
Betonnen spanten

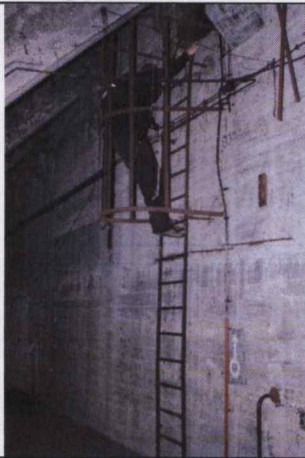
Doorloop langs dakspanten (1941) naar geschutsopstelling

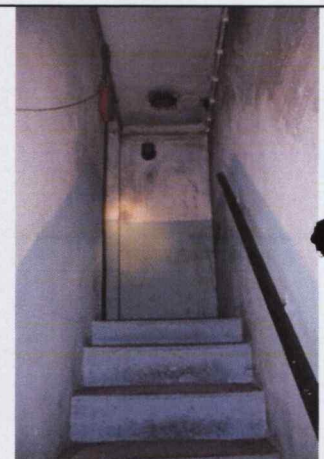
Aanduiding (in fosfor) naar geschutsopstelling

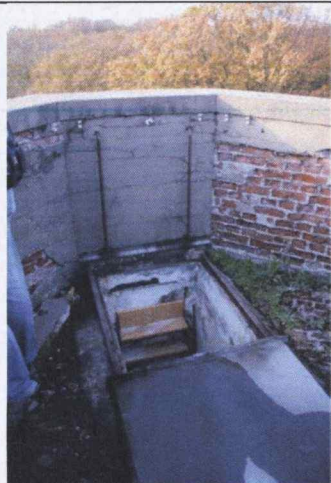
Aanduiding (in fosfor) naar munitieaanvoer (origineel)

Ladder aan noordkant bunker (origineel)

Trap naar geschutsopstelling 1 (oost)

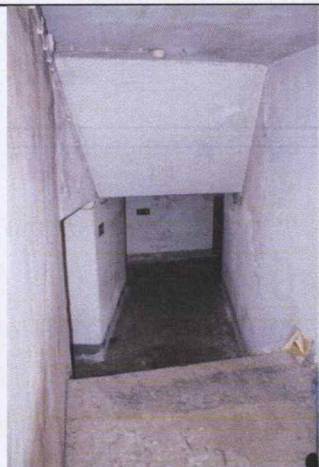

Toegang tot geschutsopstelling 1 met borstwering op dak

Trap naar geschutsopstelling 2 (west)

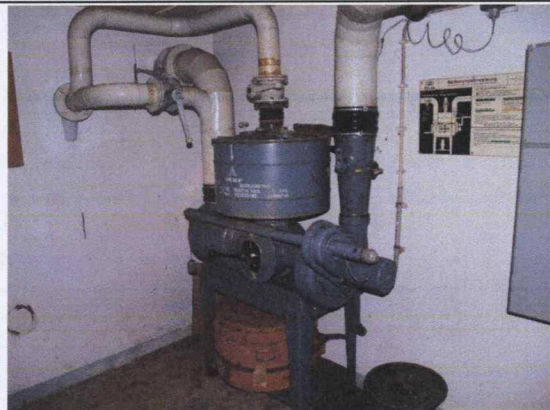
Keukenbunker

Toegang tot keukenbunker vanaf grote bunker

Trap van keukenbunker naar grote bunker

Filters luchtverversing

keuken	keuken
kookplaten	Bakplaten (naoorlogs)
Achteringang keuken	Keuken jaren '50

			
Verschillende "nabijverdediging" in de bunker			
			
Nissen voor veldtelefoon en flesje gasneutralisator			
	Meter voor uitval luchtzuivering		
Koolstoffilter (na-oorlogs)			
		luchtinlaat	
luchtinlaat		luchtverversing	

<p>Diversen</p>	
	
<p>Gasdeuren en gassluizen</p>	
	
	
<p>Ingang vluchtgang vanuit de bunker</p>	<p>Pantserdeur in keuken</p>
	
<p>inscripties</p>	